

Tesna vezava ligandov

Pri klasičnih mehanizmih velja, da do vezave liganda prihaja ob znatnem prebitku le-tega nad akceptorjem $[L]_t \gg [P]_t$, torej velja približek $[L] \approx [L]_t$.

Pri tesni vezavi prihaja do tvorbe stabilnega kompleksa že pri koncentracijah $[L]_t \approx [P]_t$, zato $[L] \neq [L]_t$, ampak je $[L]_t = [L] + [L]_{vezan}$ oz. $[L]_t = [L] + [PL]$.

Za tesno vezavo pogosto rečemo, da je na meji med reverzibilno in ireverzibilno. Dejansko je tesna vezava odvisna od eksperimentalnih pogojev, natančneje od razmerja med K (oz. K_d) in $[P]_t$.

Tesna vezava ligandov

Izpeljava enačbe za primer receptorja z enim vezavnim mestom:

$$K_d = \frac{[P][L]}{[PL]} = \frac{([P]_t - [PL])([L]_t - [PL])}{[PL]}$$

$$K_d[PL] = ([P]_t - [PL])([L]_t - [PL])$$

$$K_d[PL] = [P]_t[L]_t - ([P]_t + [L]_t)[PL] + [PL]^2$$

$$0 = [PL]^2 - ([P]_t + [L]_t + K_d)[PL] + [P]_t[L]_t$$

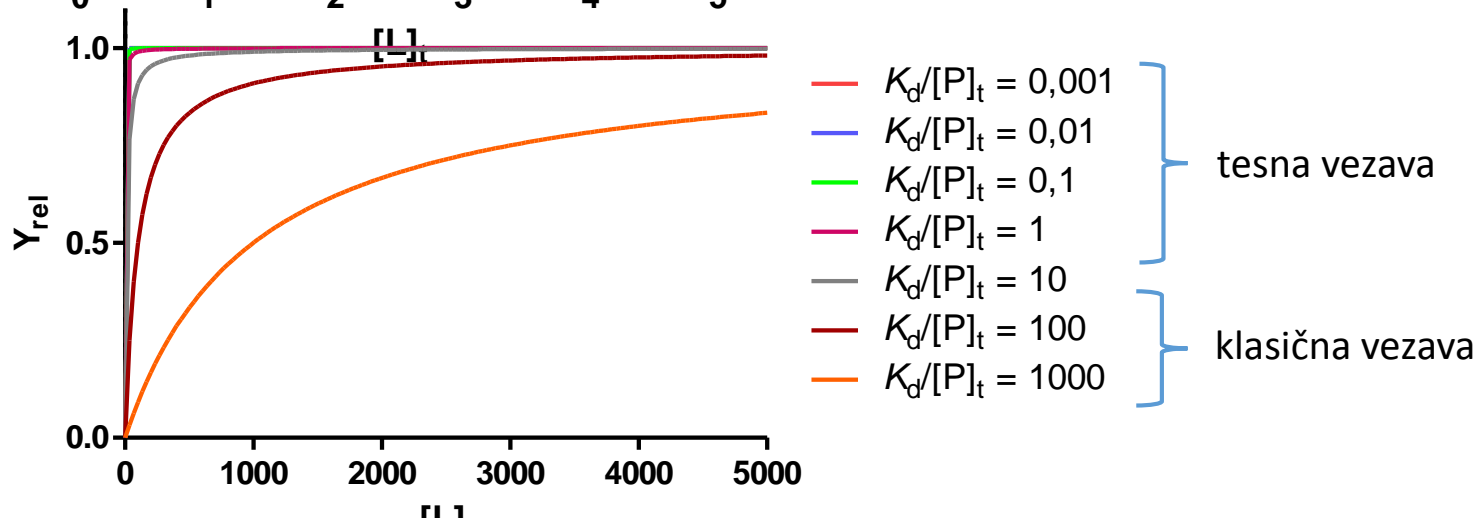
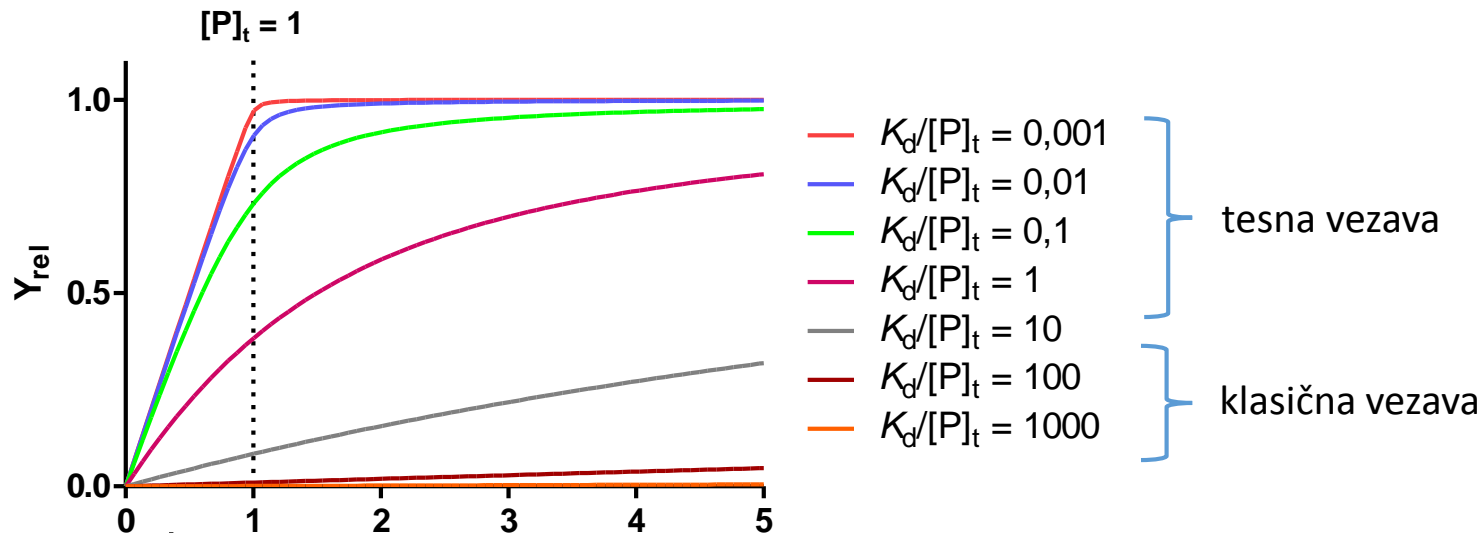
$$[PL] = \frac{[P]_t + [L]_t + K_d - \sqrt{([P]_t + [L]_t + K_d)^2 - 4[P]_t[L]_t}}{2}$$

le ena rešitev ima
fizikalni pomen
(opisuje nasičenje)

$$Y = \frac{[PL]}{[E]_t} = \frac{[P]_t + [L]_t + K_d - \sqrt{([P]_t + [L]_t + K_d)^2 - 4[P]_t[L]_t}}{2[E]_t}$$

Tesna vezava ligandov

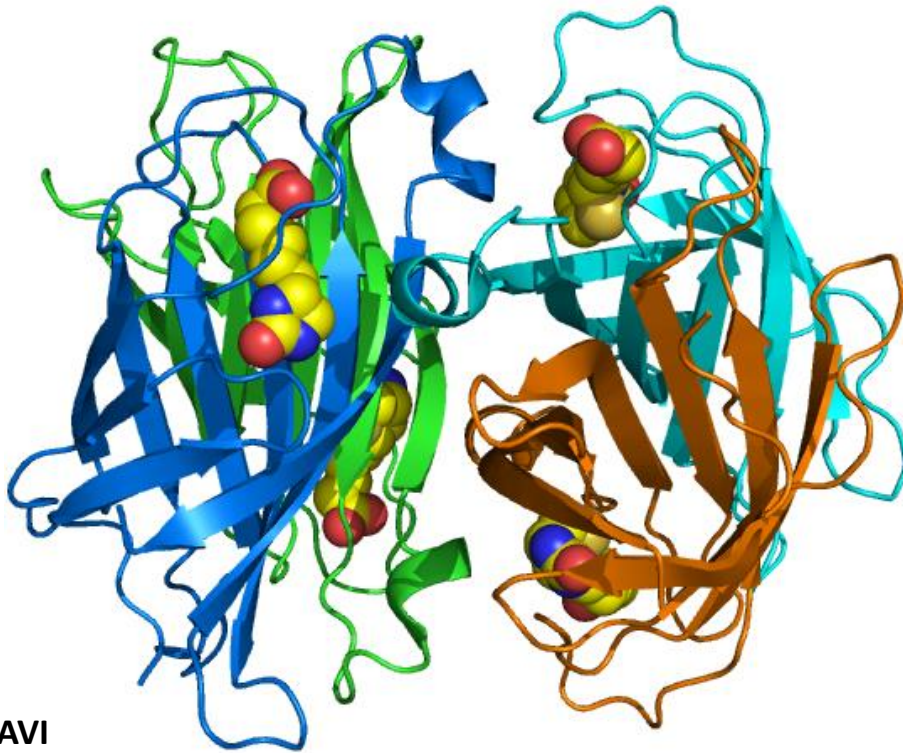
$$Y = \frac{[PL]}{[E]_t} = \frac{[P]_t + [L]_t + K_d - \sqrt{([P]_t + [L]_t + K_d)^2 - 4[P]_t[L]_t}}{2[E]_t}$$

Tesna vezava ligandov

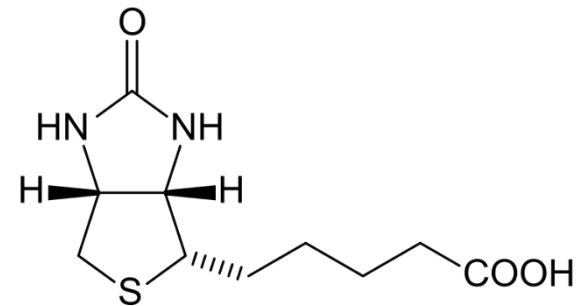
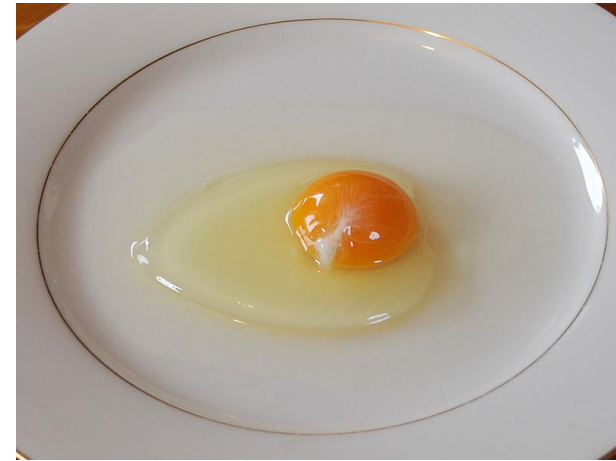
Primer: avidin-biotin

Ena najmočnejših nekovalentnih interakcij v naravi. Avidin je tetramerni glikoprotein v ptičjih in plazilskih jajcih.

PDB 2AVI

$$K_d = 10^{-15} \text{ M}$$

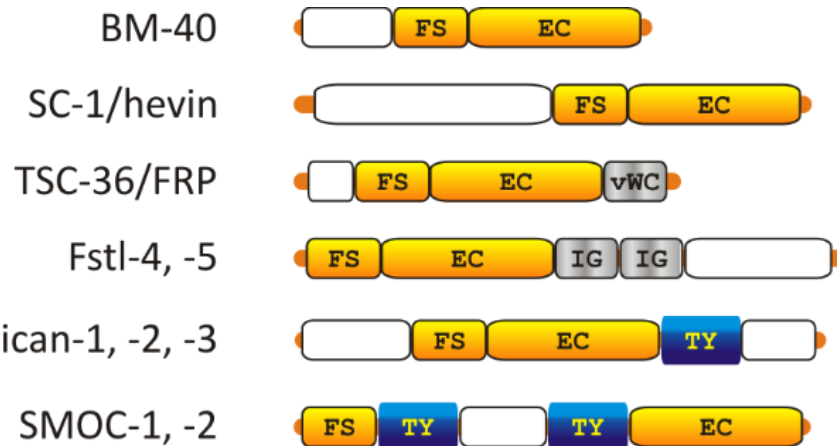

biotin (vitamin B₇)

Tesna vezava ligandov

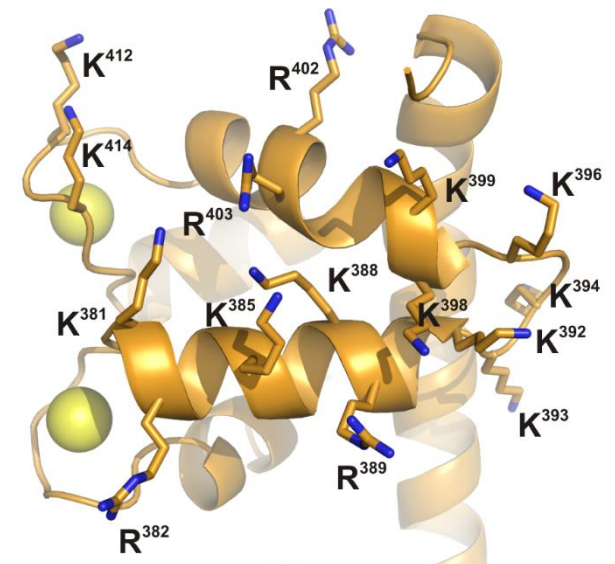
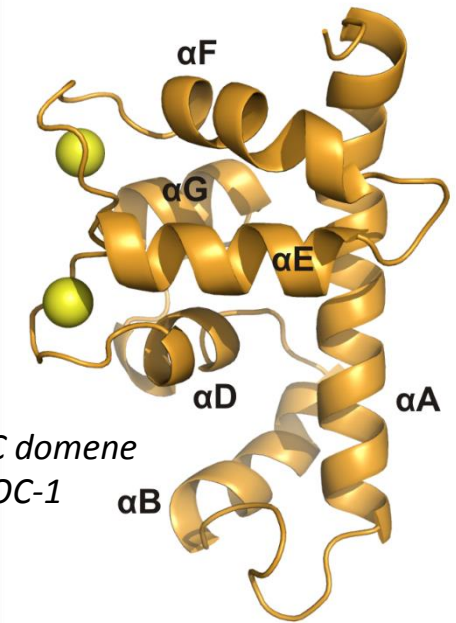
Primer: tesna vezava heparina na SMOC-1

Proteina SMOC spada v družino BM-40 matriceličnih proteinov.

Poravnava EC domen:

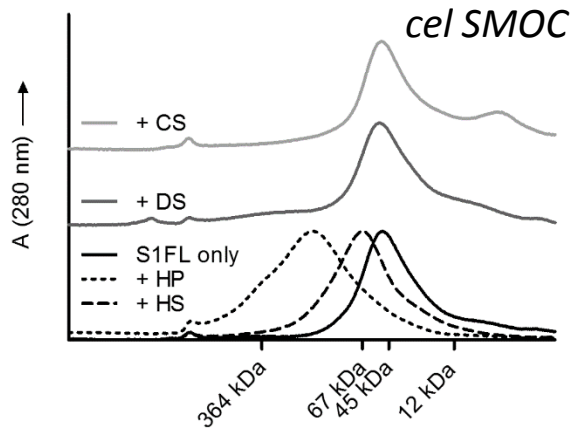
	αE	αF
SMOC-1	377-NDINK KREMKPFKRYVKKKAKPKKCARR FTDYCDL	
SMOC-2	365-GDIG KKEIKPFKRFLRKKSKPKKCVKKFVEY CDV	
BM-40	245-GYLSHTE LAPLR---APLIPMEHCTTRFFETCDL	
SC1	606-RVLTHSELAPLR---ASLVPMEHCITRFFEECDP	
TST-1	261-LLDPSEINAI-----YLDKYEPCKPLFNSCDS	
TST-2	263-LFLDQTE LA AI-----NLDKYEVCIRPFNFSCDT	
TST-3	263-LLDQSELRSI-----YLDKNEQCTKAFFNFSCDT	

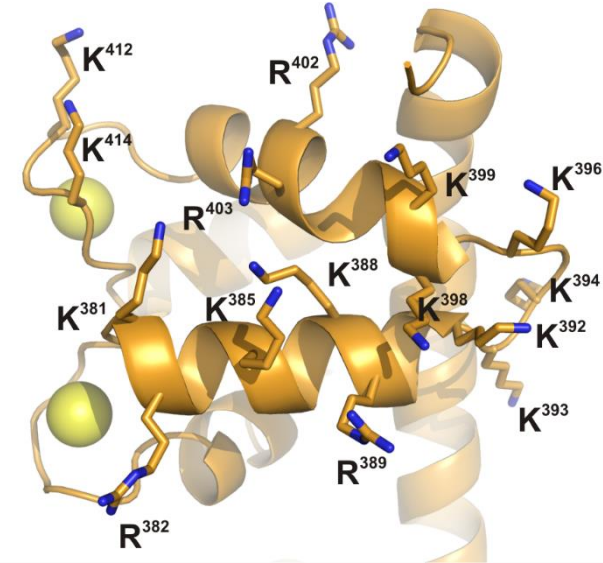
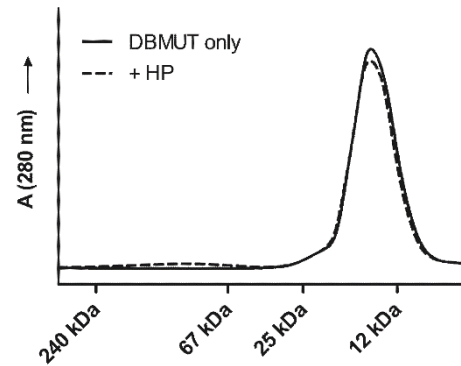
Tesna vezava ligandov

Primer: tesna vezava heparina na SMOC-1 – gelska filtracija

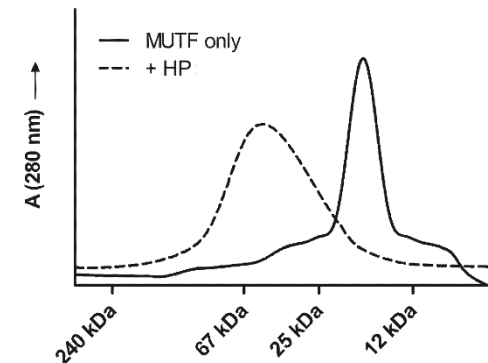
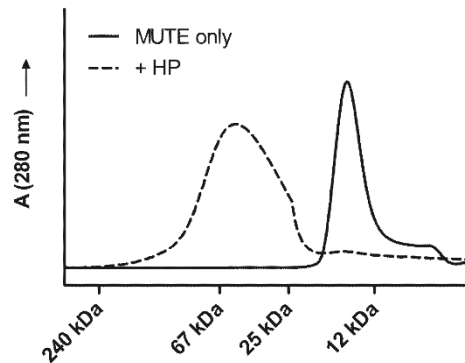
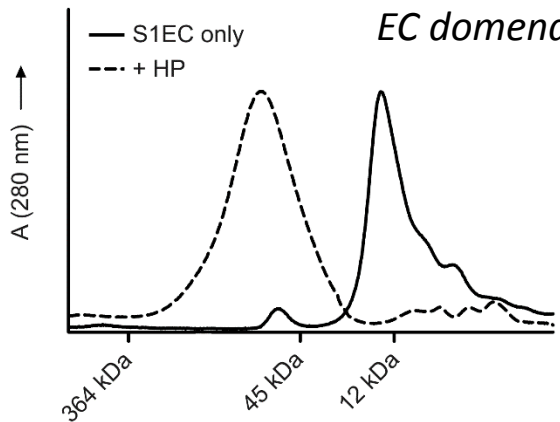
A gelska filtracija

mutageneza poz. nabitih AK v Ala

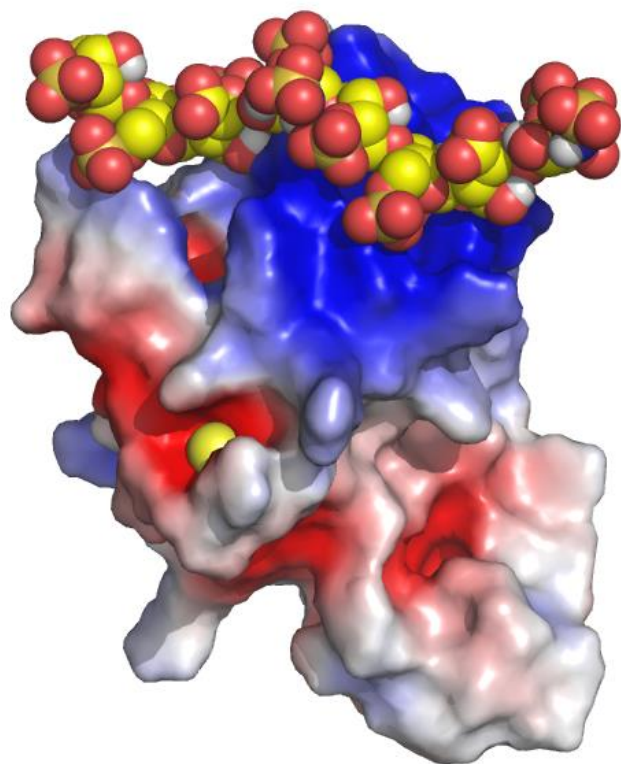

B *EC domena*

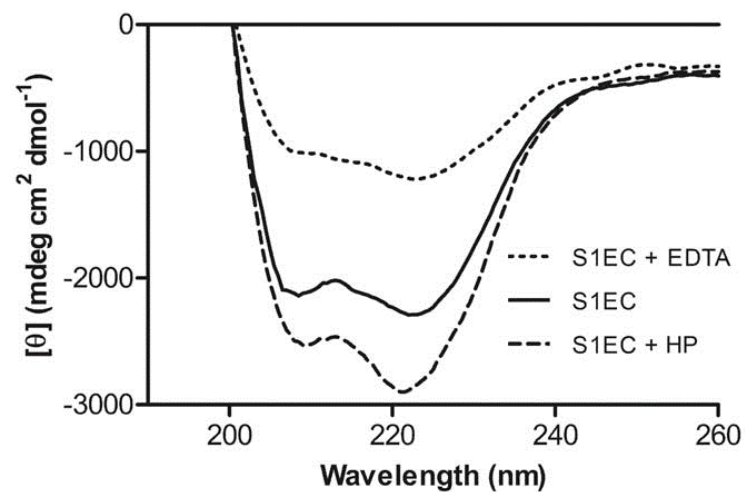
Tesna vezava ligandov

Primer: tesna vezava heparina na SMOC-1

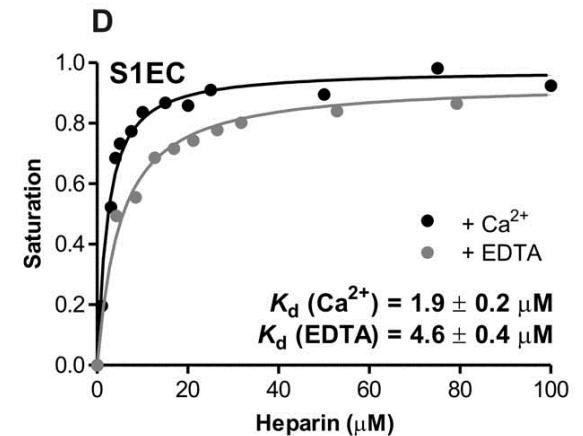
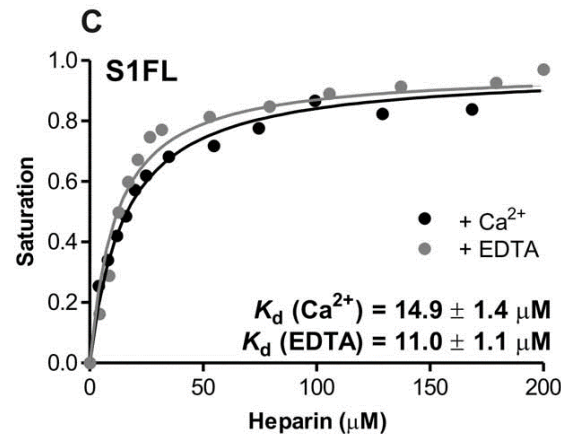
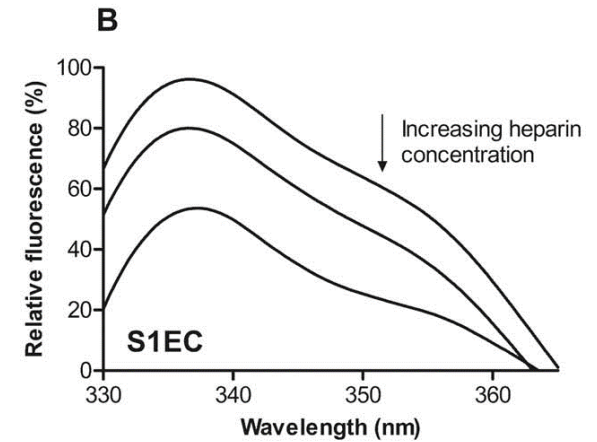
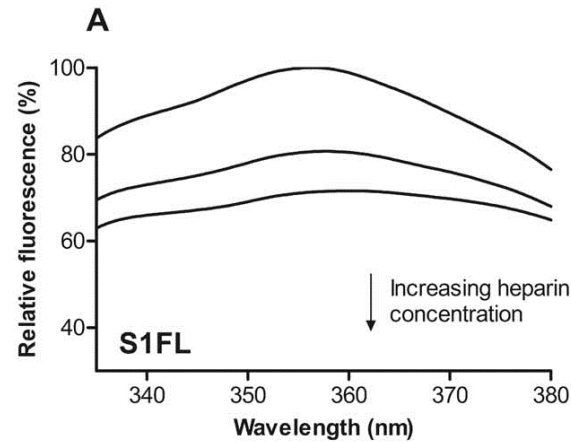
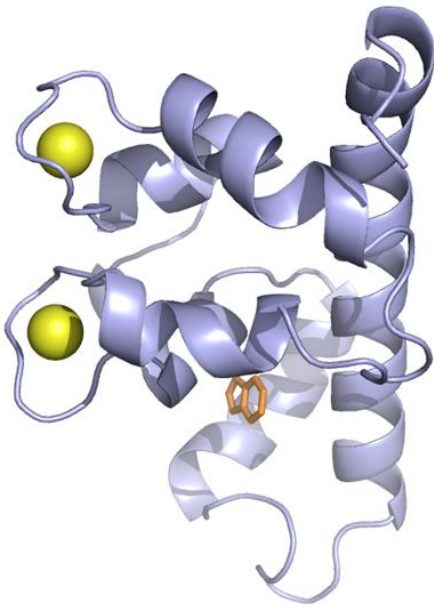
*model vezave oktasaharida
heparina na protein*

CD spektroskopija

Tesna vezava ligandov

Primer: tesna vezava heparina na SMOC-1 – intrinzična fluorescenca Trp

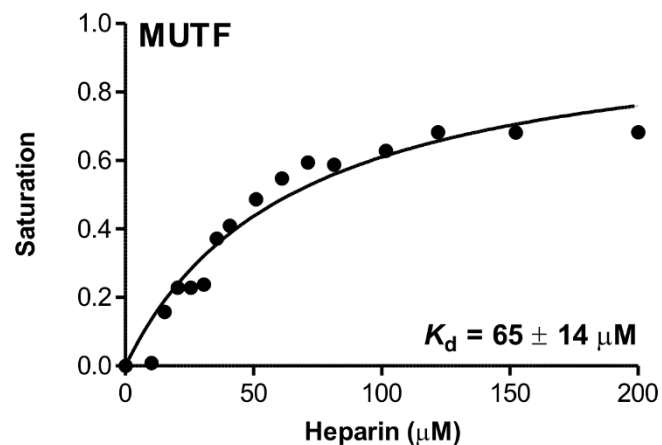
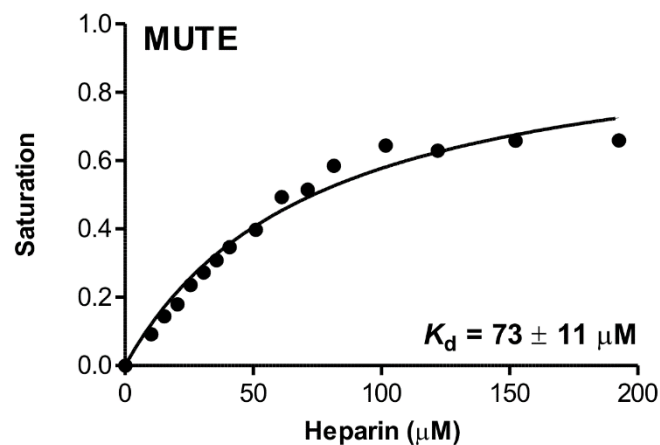
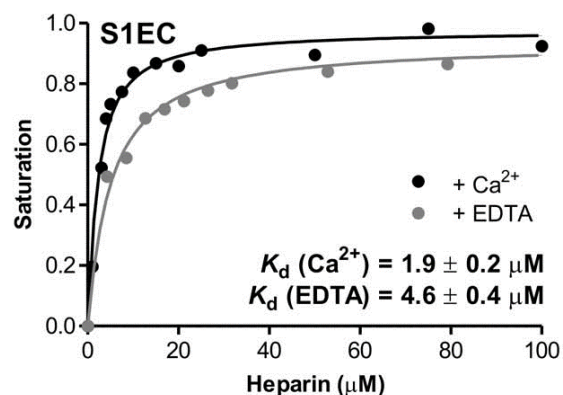
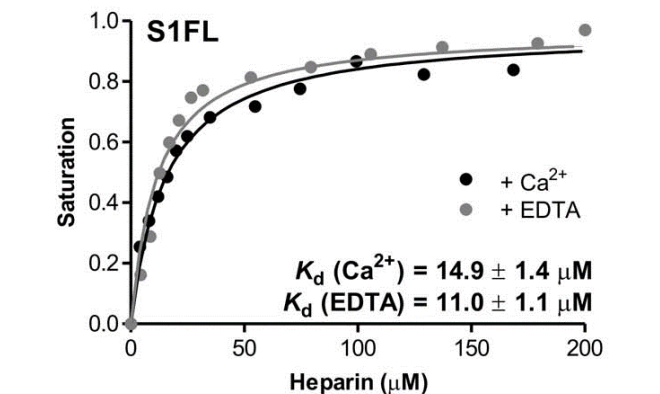
$[P]_t$ v eksperimentih je bil $1 \mu\text{M}$.

Eksperimentalne točke smo zadovoljivo opisali z modelom tesne vezave liganda.

Tesna vezava ligandov

Primer: tesna vezava heparina na SMOC-1 – intrinzična fluorescenca Trp

$[P]_t$ v eksperimentih je bil $1 \mu\text{M}$.

Tesna vezava modifikatorjev encimov

Tesna vezava je pogost pojav pri modifikatorjih encimov. Mehanizmi inhibicije so enaki kot pri klasični inhibiciji. Za linearne mehanizme je splošno enačbo izpeljal Morrison (1969):

$$\frac{v_i}{v_0} = 1 - \frac{([E]_t + [I]_t + K_i^{nav}) - \sqrt{([E]_t + [I]_t + K_i^{nav})^2 - 4[E]_t[I]_t}}{2[E]_t}$$

kompetitivna inhibicija $K_i^{nav} = K_i \left(1 + \frac{[S]}{K_m} \right)$

akompetitivna inhibicija $K_i^{nav} = K_i \left(1 + \frac{K_m}{[S]} \right)$

mešana inhibicija $K_i^{nav} = \frac{[S] + K_m}{\frac{K_m}{K_i} + \frac{[S]}{\alpha K_i}}$

nekompetitivna inhibicija $K_i^{nav} = K_i$

Tesna vezava modifikatorjev encimov

Enačbo za hiperbolične mehanizme sta na osnovi splošnega mehanizma modifikatorjev izpeljala Baici in Szedlaczek (1987):

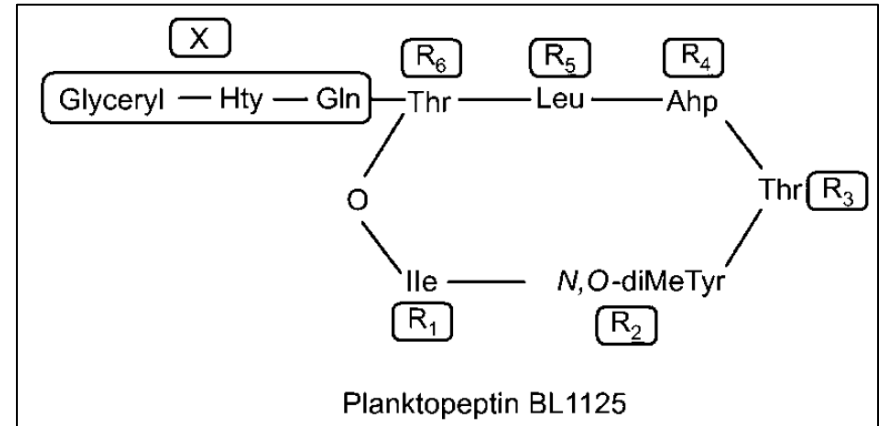
$$v_i = \frac{v_0}{2} \left(\frac{\alpha + \sigma - \beta(1 + \sigma)}{\alpha + \sigma} \right) \left\{ \sqrt{\left[\left(\frac{1 + \sigma}{\alpha + \sigma} \frac{\alpha K_i}{[E]_t} + \frac{[I]_t}{[E]_t} - 1 \right)^2 + 4 \frac{1 + \sigma}{\alpha + \sigma} \frac{\alpha K_i}{[E]_t} \right]} + \frac{\alpha + \sigma + \beta(1 + \sigma)}{\alpha + \sigma - \beta(1 + \sigma)} - \frac{1 + \sigma}{\alpha + \sigma} \frac{\alpha K_i}{[E]_t} - \frac{[I]_t}{[E]_t} \right\}$$

$$\sigma = \frac{[S]}{K_m}$$

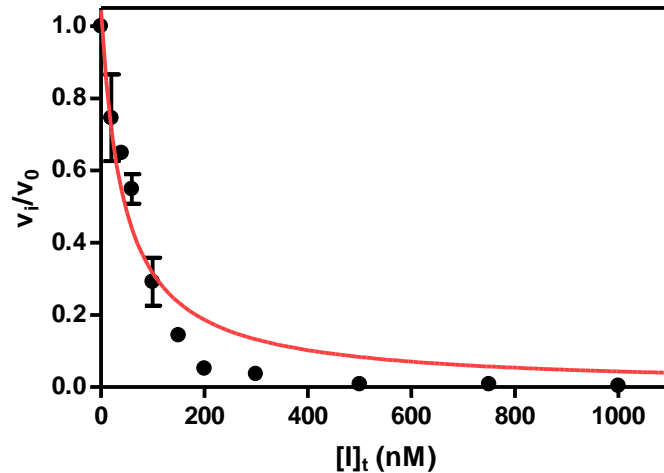
Seveda enačba velja tudi za linearne mehanizme ($\beta = 0$) in za klasične inhibitorje ($[E]_t \rightarrow 0$).

Tesna vezava modifikatorjev encimov

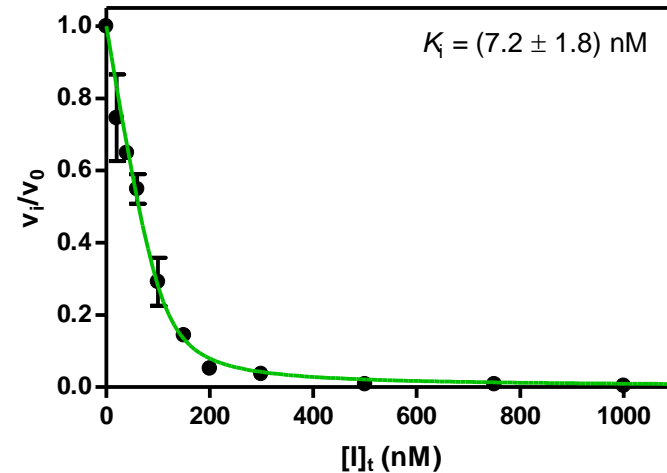
Primer: tesna vezava cikličnega peptida planktopeptin BL1125 izoliranega iz cianobakterije iz Blejskega jezera na pankreasno elastazo.

Prileganje modela
linearne kompetitivne inhibicije

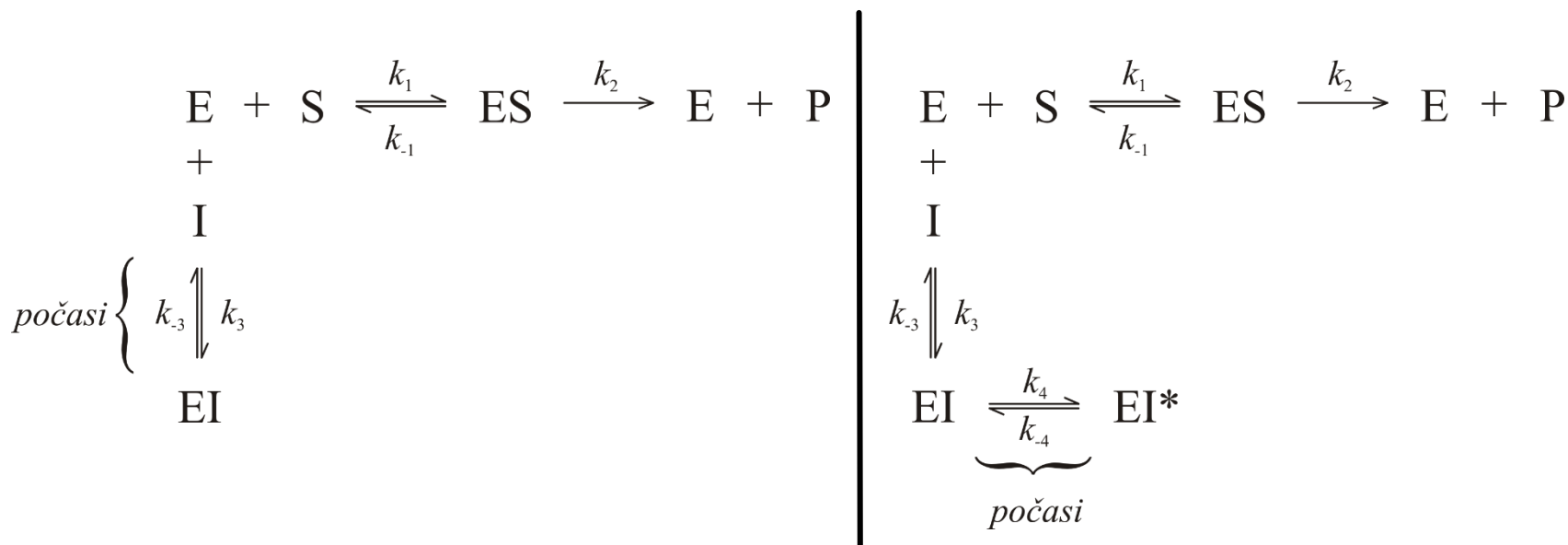
Prileganje modela
linearne kompetitivne inhibicije
s tesno vezavo

Počasna vezava inhibitorjev encimov

Počasna vezava se lahko pojavlja pri vseh možnih mehanizmih interakcij in je lahko hkrati tudi tesna.

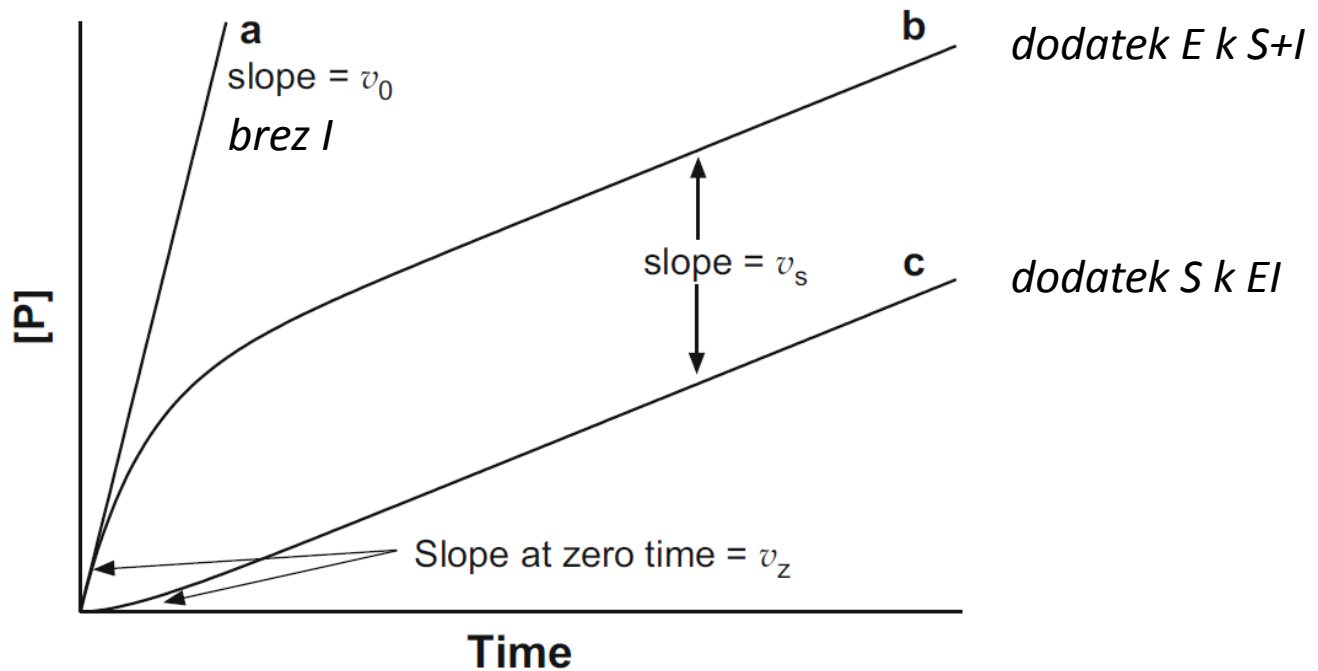
Najenostavnejša primera: linearna kompetitivna inhibicija v enem ali dveh korakih.

Počasna vezava inhibitorjev encimov

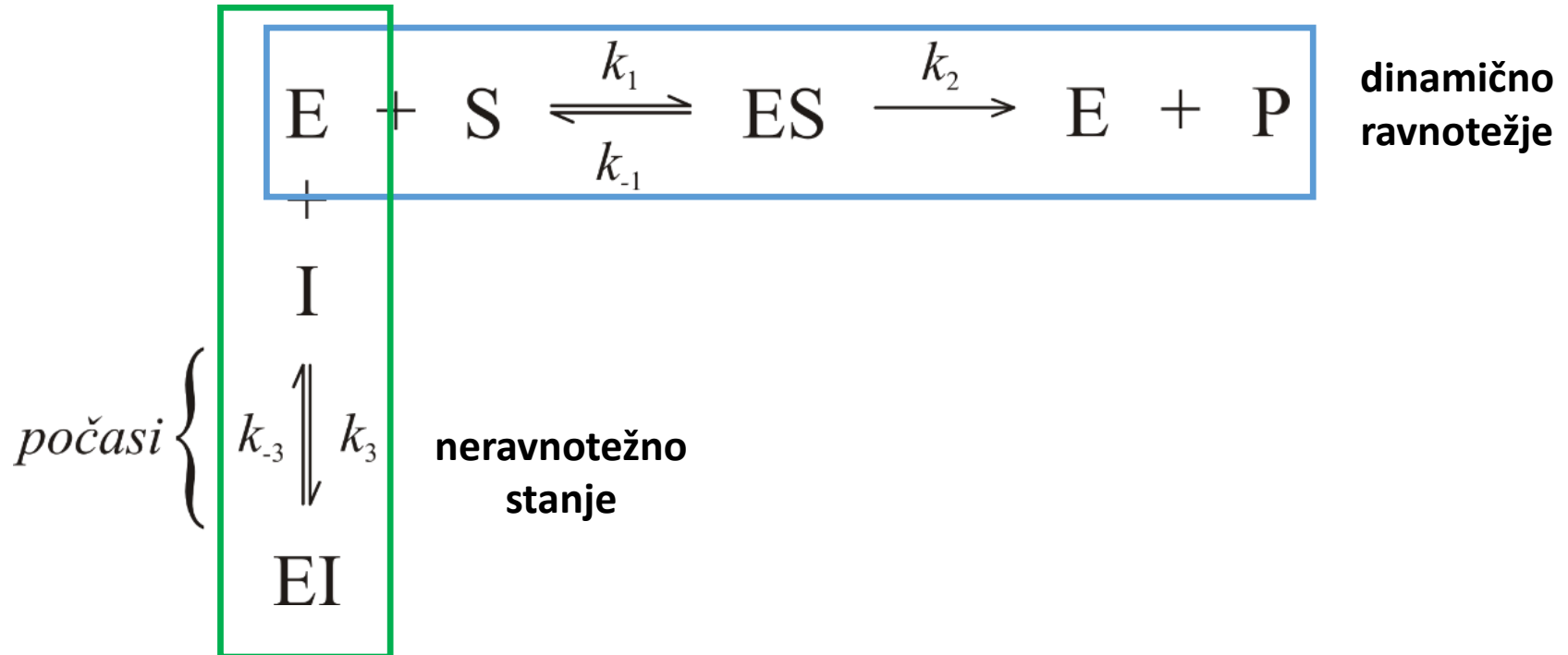
Počasna vezava se lahko pojavlja pri vseh možnih mehanizmih interakcij in je lahko hkrati tudi tesna.

Reakcijo lahko zasledujemo na dva načina: začnemo z dodatkom E v mešanico I in S, ali z dodatkom S v predinkubirano mešanico E in I. Zasledujemo dve hitrosti – ob času 0 (v_z) in v dinamičnem ravnotežju (v_s).

Počasna vezava inhibitorjev encimov

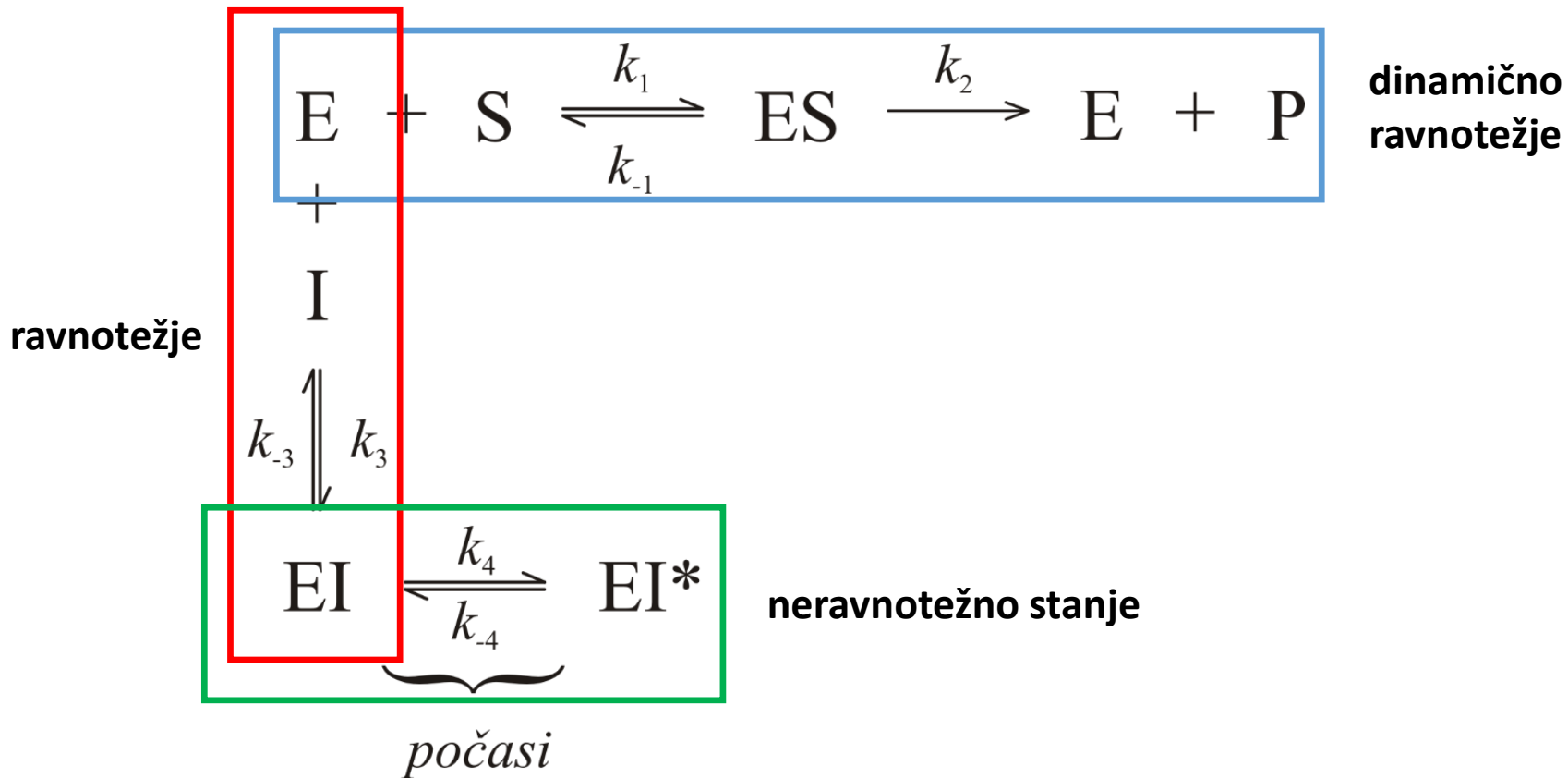
Ob začetku reakcije veljajo naslednji pogoji:

Predpostavimo, da se ravnotežje vzpostavi bistveno hitreje od počasnega koraka.

Počasna vezava inhibitorjev encimov

Ob začetku reakcije veljajo naslednji pogoji:

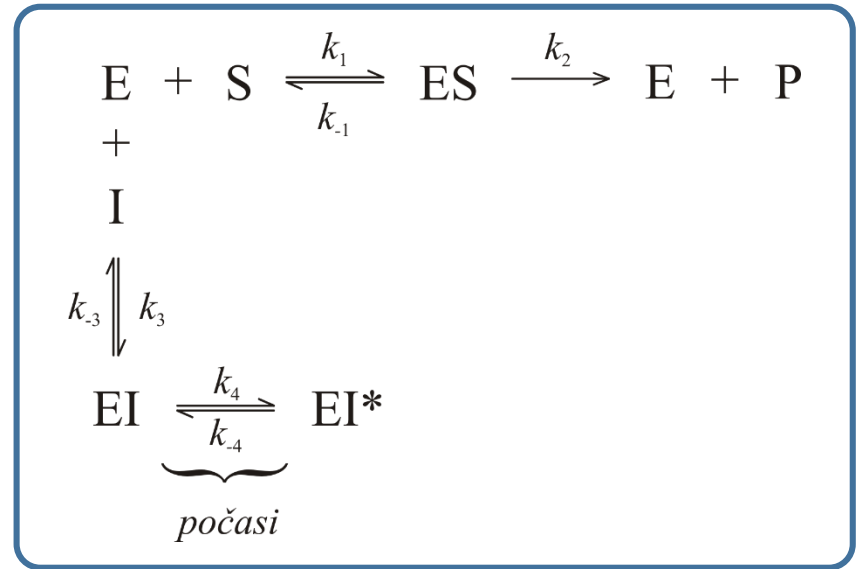

Predpostavimo, da se obe ravnotežji vzpostavita bistveno hitreje od počasnega koraka.

Počasna vezava inhibitorjev encimov

Izpeljava enačbe za mehanizem v dveh korakih

Predpostavke:

1. Encim je stabilen $\frac{d[E]_t}{dt} = 0$

2. Koncentracija substrata se med reakcijo bistveno ne spremeni.

3. Med E in ES obstaja dinamično ravnotežje $\frac{d[ES]}{dt} = k_1[E][S] - (k_{-1} + k_2)[ES] = 0$

4. Kompleks EI je v ravnotežju z E in I $K_i = \frac{k_{-3}}{k_3} = \frac{[E][I]}{[EI]}$

5. $[I]_t \gg [E]_t \rightarrow [I]_t \approx [I]$

6. Katalitičen korak (k_2) je ireverzibilen

Počasna vezava inhibitorjev encimov

Izpeljava enačbe za mehanizem v dveh korakih

$$[E]_t = [E] + [ES] + [EI] + [EI^*]$$

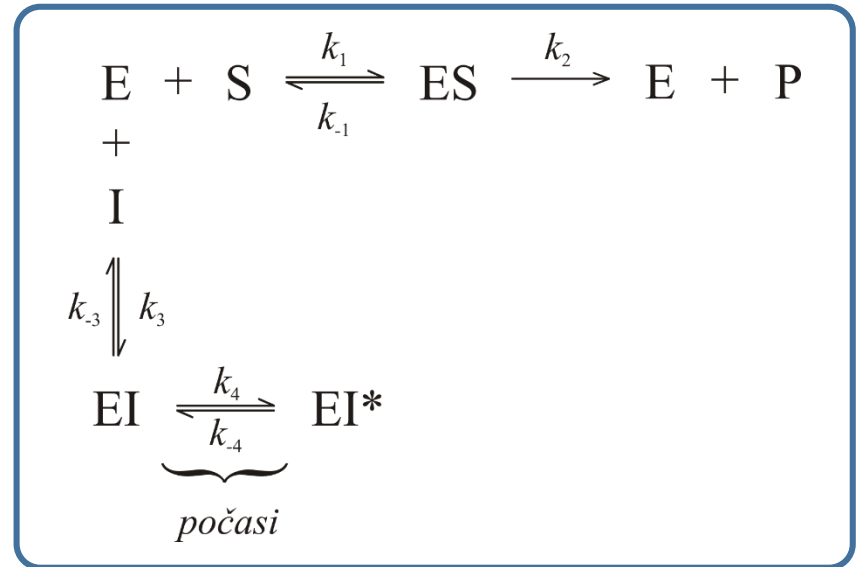
$$\frac{d[E]_t}{dt} = 0$$

$$\frac{d[EI^*]}{dt} = k_4[EI] - k_{-4}[EI^*] \neq 0$$

$$-\frac{d[EI^*]}{dt} = \frac{d[E + ES + EI]}{dt}$$

$$\frac{d[P]}{dt} = k_2[ES]$$

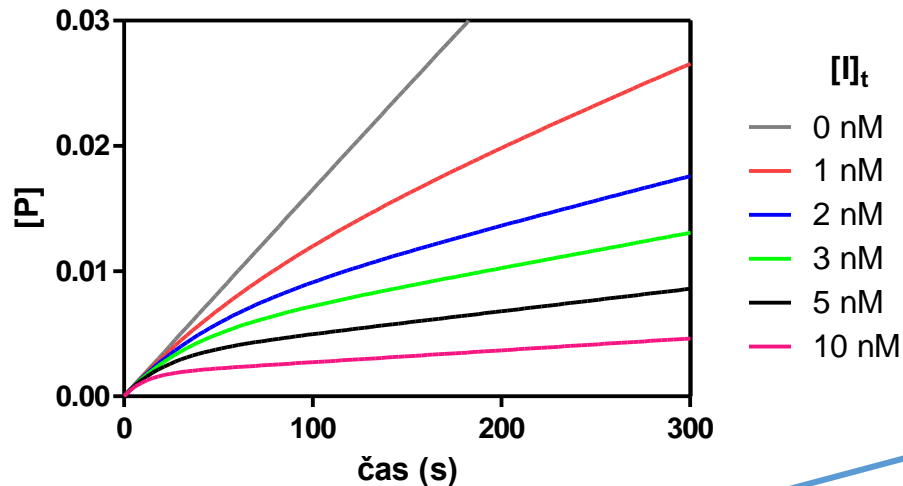
$$[P] = v_s t + \frac{v_z - v_s}{k} (1 - e^{-kt})$$

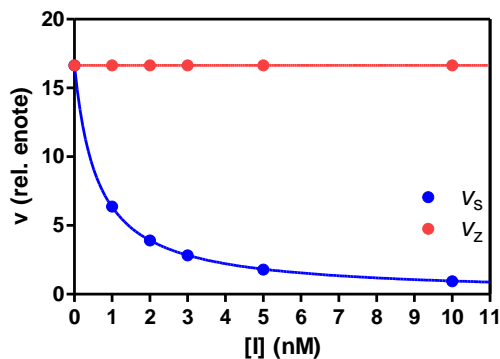
Enačba velja za vse sisteme,
glede na mehanizem se razlikujejo izrazi za k .

Počasna vezava inhibitorjev encimov

Analiza podatkov in identifikacija mehanizma – mehanizem v enem koraku

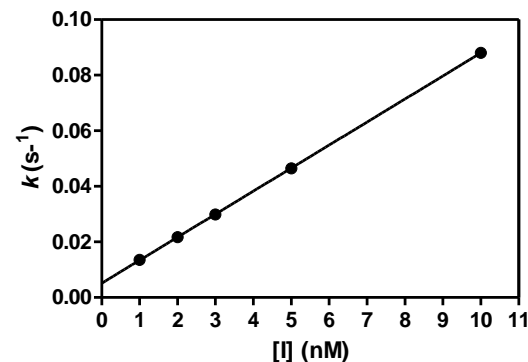
$$[P] = v_s t + \frac{v_z - v_s}{k} (1 - e^{-kt})$$

$$k = k_{-3} + \frac{k_3}{1 + \sigma} [I]_t$$

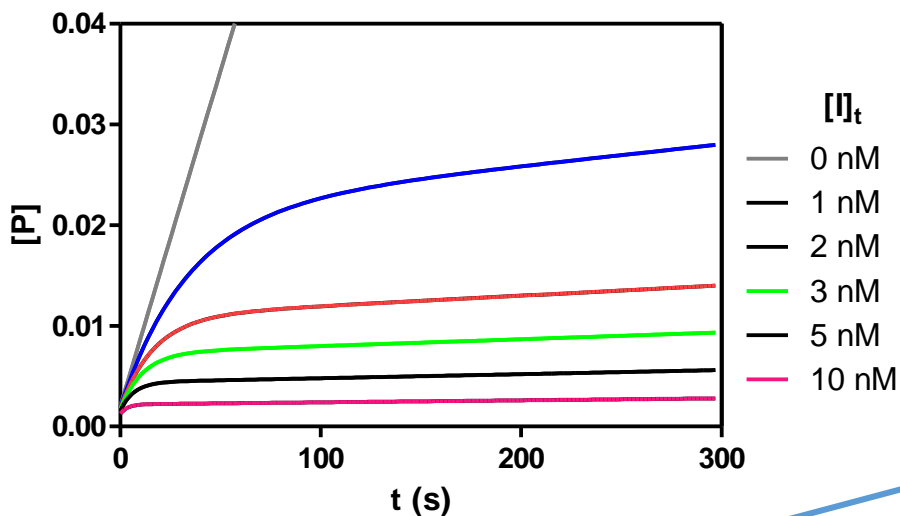
$$v_z = v_0$$

$$v_s = \frac{v_0(1 + \sigma)}{1 + \sigma + \frac{[I]}{K_i}}$$

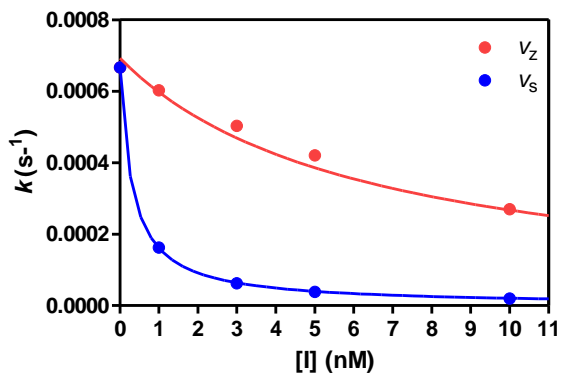

Počasna vezava inhibitorjev encimov

Analiza podatkov in identifikacija mehanizma – mehanizem v dveh korakih

$$[P] = v_s t + \frac{v_z - v_s}{k} (1 - e^{-kt})$$

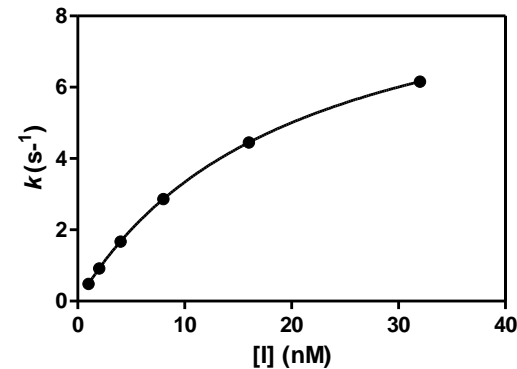

$$k = k_{-4} + \frac{k_4 \frac{[I]}{K_i}}{1 + \sigma + \frac{[I]}{K_i}}$$

$$v_z = \frac{v_0(1 + \sigma)}{1 + \sigma + \frac{[I]}{K_i}}$$

$$v_s = \frac{v_0(1 + \sigma)}{1 + \sigma + \frac{[I]}{K_i^*}}$$

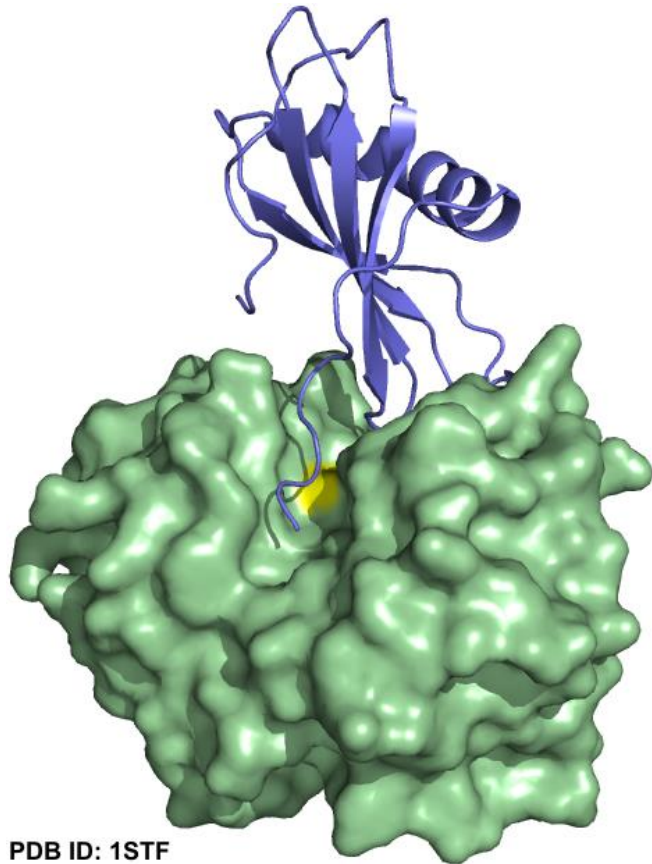
$$K_i^* = K_i \left(\frac{k_{-4}}{k_4 + k_{-4}} \right)$$

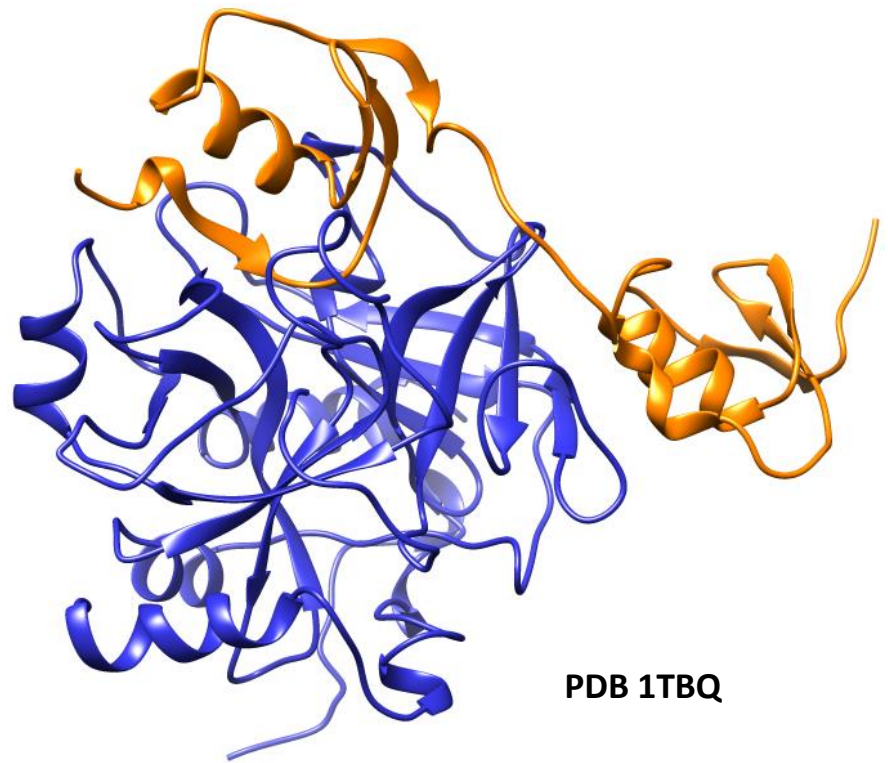
Počasna vezava inhibitorjev encimov

Primeri: inhibitorji proteaz

stefin A - papain

rodniin - trombin

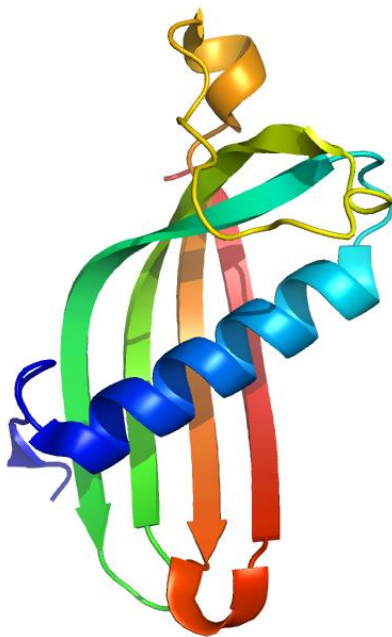
$$K_d = 0.2 \text{ pM}$$

$$k_{-1} = 4.3 \times 10^{-4} \text{ s}^{-1}$$

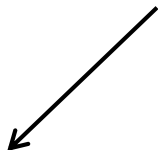
$$t_{1/2} = 1611 \text{ s } (\sim 27 \text{ min})$$

Počasna vezava inhibitorjev encimov

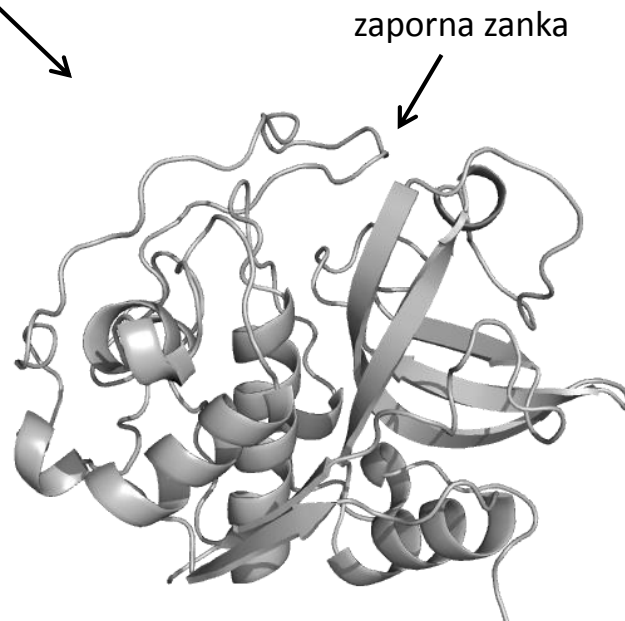
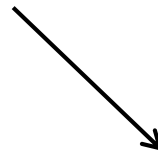
Primeri: inhibitorji proteaz

cistatin C
nespecifičen zunajceličen
inhibitor cisteinskih
katepsinov

papainu podobne endopeptidaze
mehanizem v enem koraku

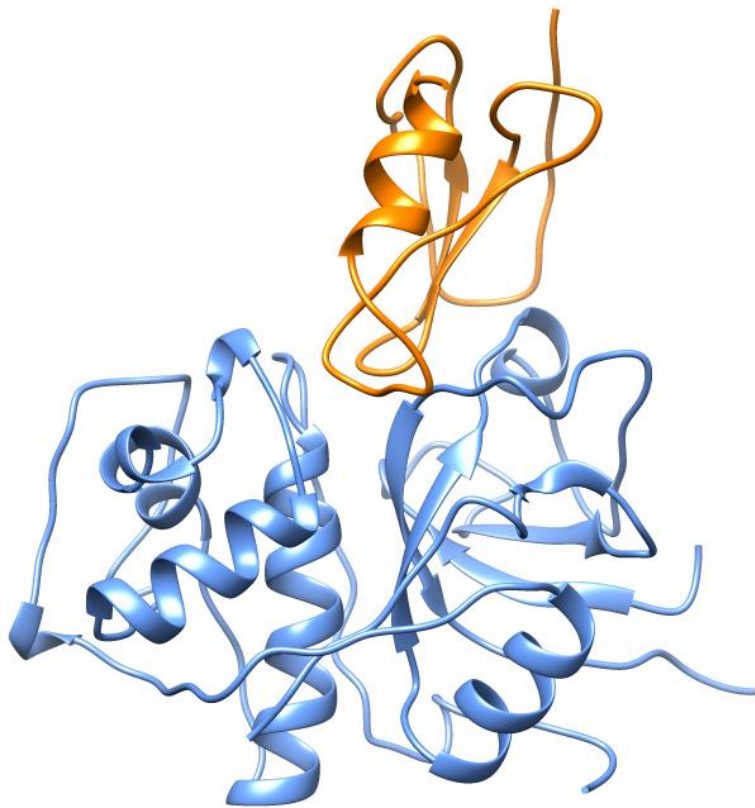

katepsin B (peptidil-dipeptidaza)
mehanizem v dveh korakih

Počasna vezava inhibitorjev encimov

Primeri: inhibitorji proteaz

p41 fragment li – katepsin L

tiropini so bolj specifični kot cistatini

Human p41 fragment	$k_{ass} \times 10^{-7} (M^{-1}s^{-1})$	$k_{diss} \times 10^5 (s^{-1})$	$K_i (M)$
Human cathepsin L	1.7 ± 0.61	9.51 ± 1.03	$(5.52 \pm 2.03) \times 10^{-12}$
Human cathepsin S	nd	nd	$(208 \pm 25) \times 10^{-9}$

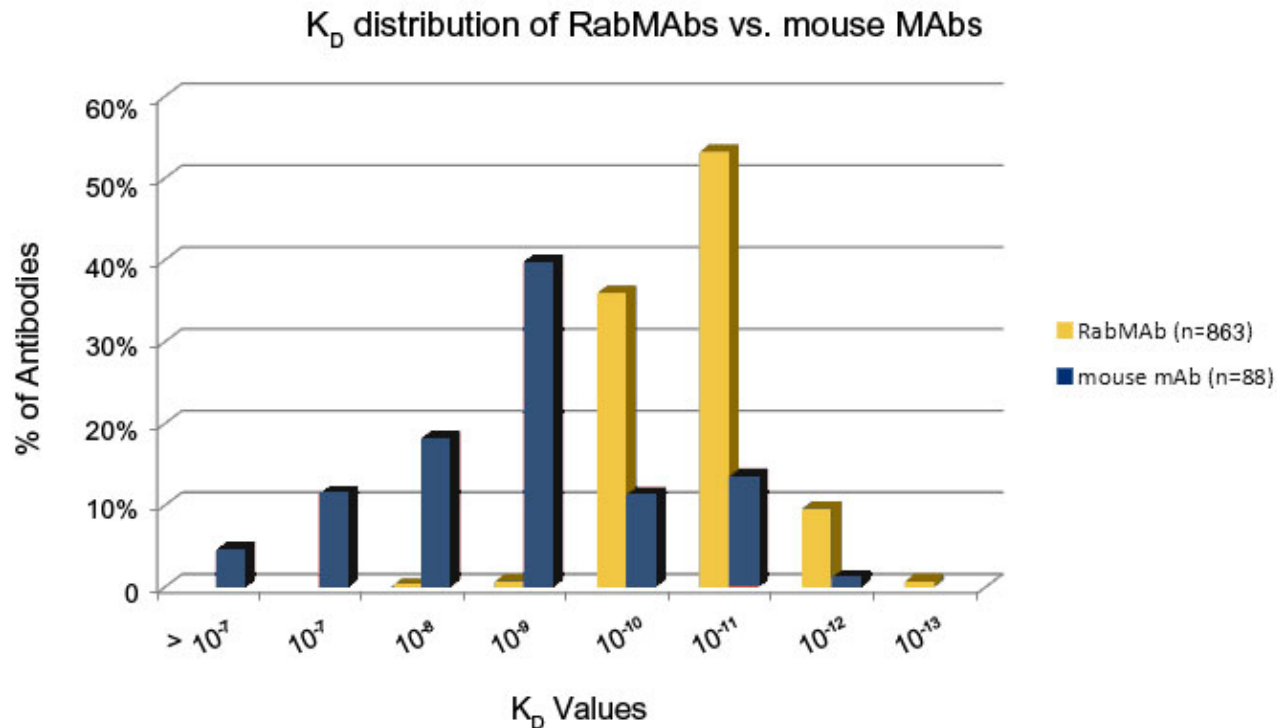
	$k_a \times 10^{-7}$	$k_d \times 10^5$	K_i
	$M^{-1} s^{-1}$	s^{-1}	M
Human p41 fragment			
Human cathepsin V	0.66 ± 0.03	4.75 ± 0.63	$(7.21 \pm 2.03) \times 10^{-12}$
Human cathepsin K	ND ^a	ND	$(90 \pm 8) \times 10^{-12}$
Human cathepsin F	ND	ND	$(0.51 \pm 0.09) \times 10^{-9}$
Human cathepsin X	ND	ND	$>1000 \times 10^{-9}$

Počasná vezava ligandov - protitelesa

Antibody	Ligand	k_1	k_{-1}	K_a	K_d
Anti-DNP	ϵ -DNP-L-lysine	8×10^7	1	1×10^8	1×10^{-8}
Anti-fluorescein	Fluorescein	4×10^8	5×10^{-3}	1×10^{11}	1×10^{-11}
Anti-bovine serum albumin (BSA)	Dansyl-BSA	3×10^5	2×10^{-3}	1.7×10^8	5.9×10^{-9}

SOURCE: Adapted from H. N. Eisen, 1990, *Immunology*, 3rd ed., Harper & Row, Publishers.

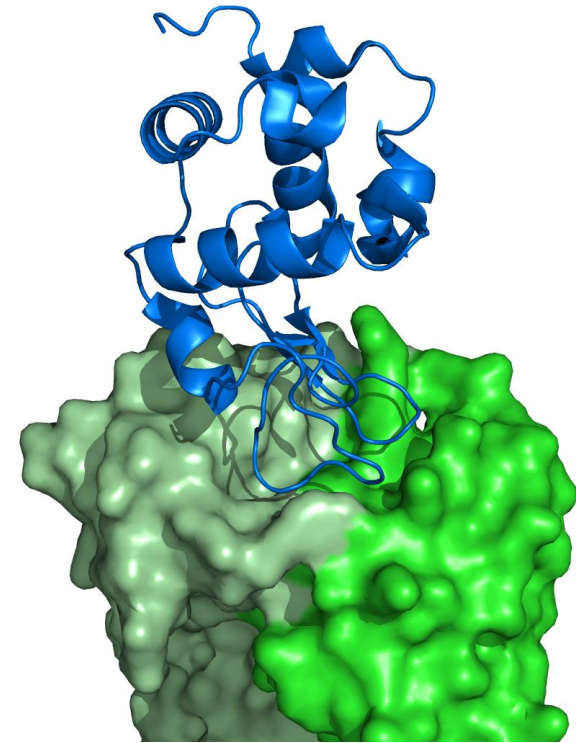
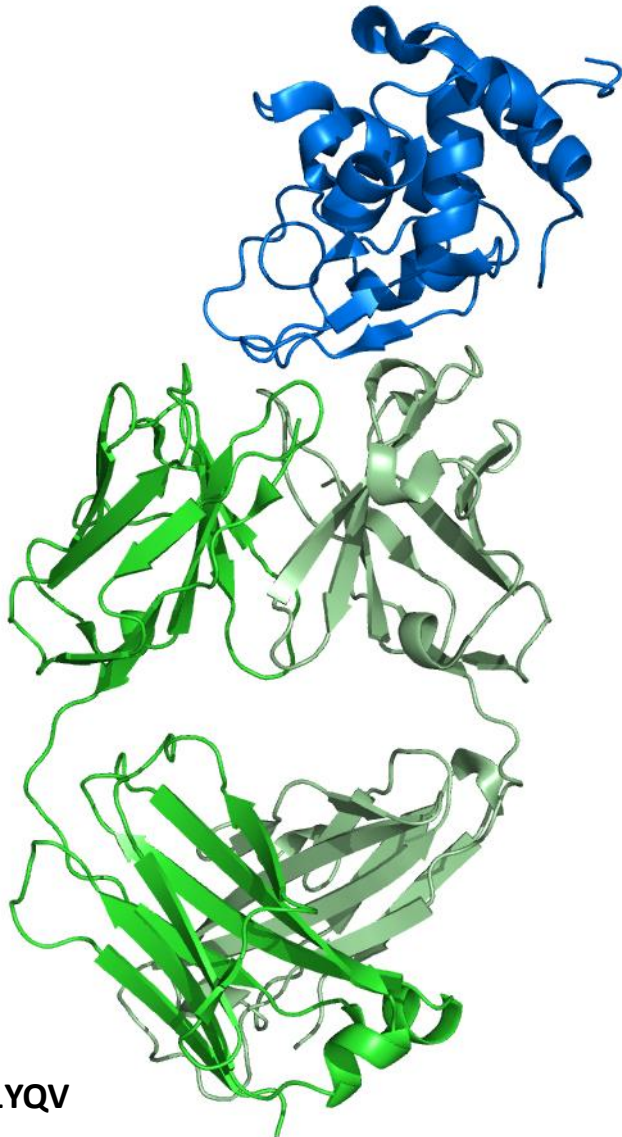
Table 6-1
 Kuby IMMUNOLOGY, Sixth Edition
 © 2007 W. H. Freeman and Company

Počasna vezava ligandov - protitelesa

Mišje HyHEL-5 protitelo proti kokošjem lizocimu.

TABLE 5 Rate and equilibrium constants for the HyHEL-5/HEL and the HyHEL-10/HEL systems*

System	$k_{\text{assn}}^{\#}$ ($\text{M}^{-1} \text{s}^{-1}$)	k_{diss} (s^{-1})	K_d (pM) (calculated)	K_d (pM) (literature)
HyHEL-5/HEL	$1.5\text{--}3.3 \times 10^7$	2.2×10^{-4}	6.7–14.7	$\sim 25^{\S}$
HyHEL-10/HEL	$4.1\text{--}9.3 \times 10^6$	$\sim 3.2 \times 10^{-5}$	3.4–7.8	$\sim 22^{\P}$

*Sodium phosphate buffer was used at pH 8.0 and 25°C.

[#]Range of k_{assn} values is given for different ionic strengths.

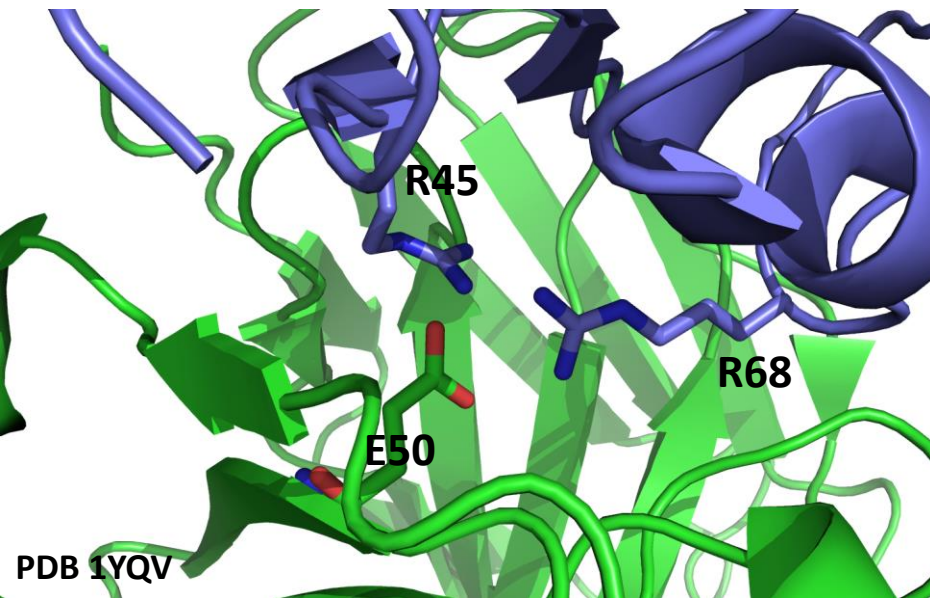
[§]Determined by PCFIA (Lavoie et al., 1990).

[¶]Determined by PCFIA (Lavoie et al., 1992).

Počasna vezava ligandov - protitelesa

Mišje HyHEL-5 protitelo proti kokošjem lizocimu. Dominantno vlogo ima solni mostiček na sliki.

kokošji lizocim

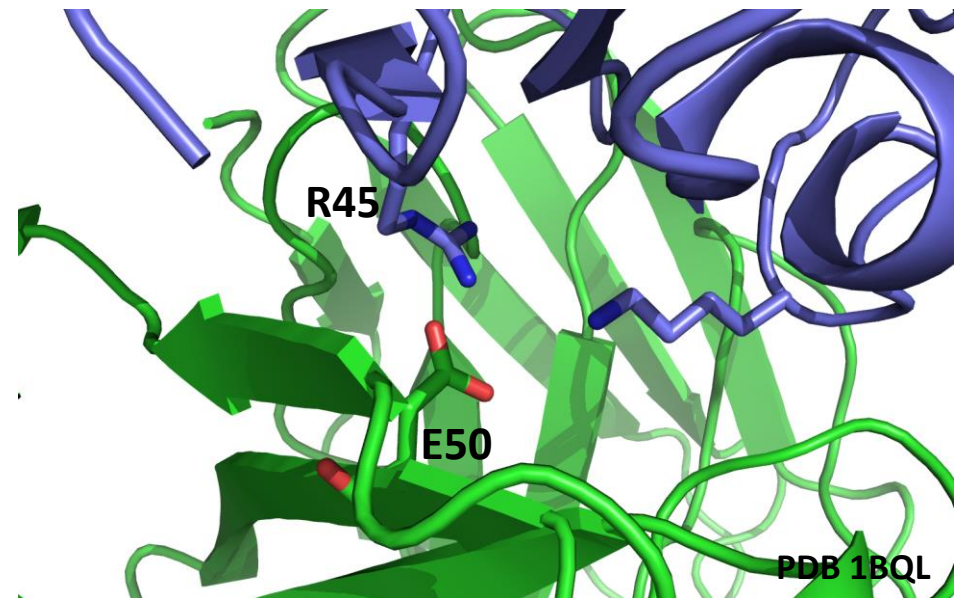
HyHEL5 Fab

$K_d = 25 \text{ pM}$
 $\Delta H^0 = -23 \text{ kcal/mol}$

E50_HD mutanta

$K_d = 20 \text{ nM}$
 $\Delta H^0 = -19 \text{ kcal/mol}$

prepeličji lizocim

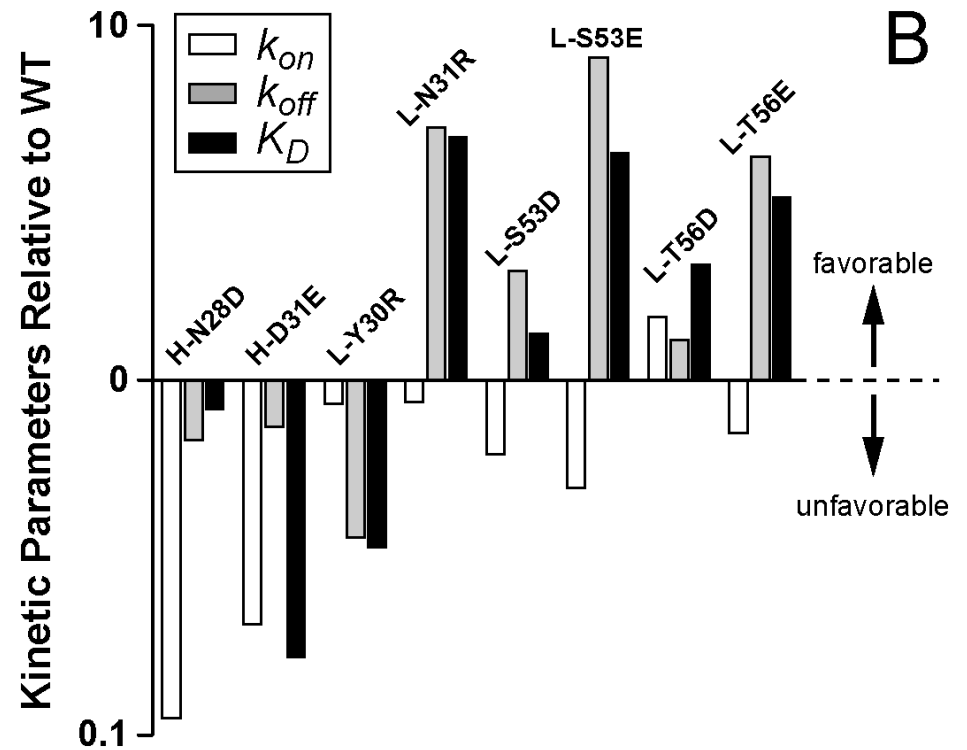
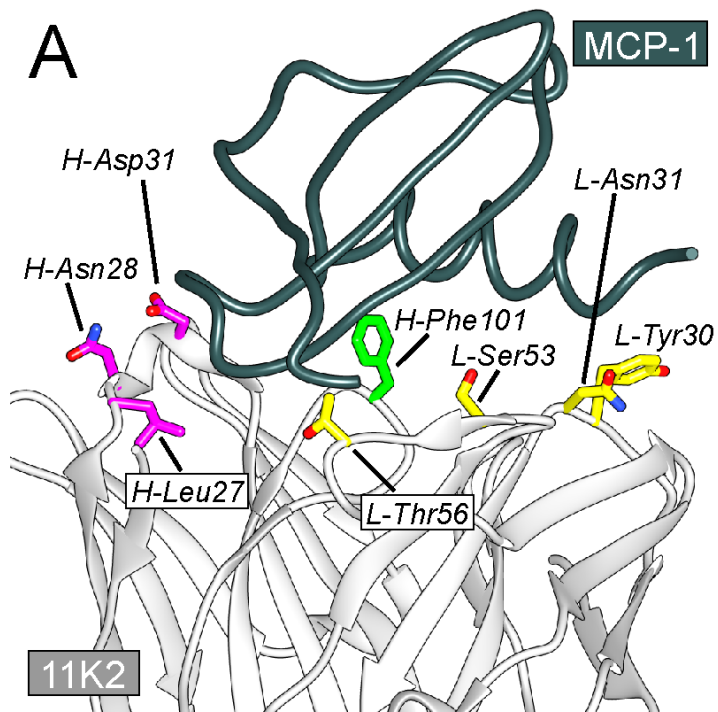

HyHEL5 Fab

$K_d = 150 \text{ nM}$
 $\Delta H^0 = -18 \text{ kcal/mol}$

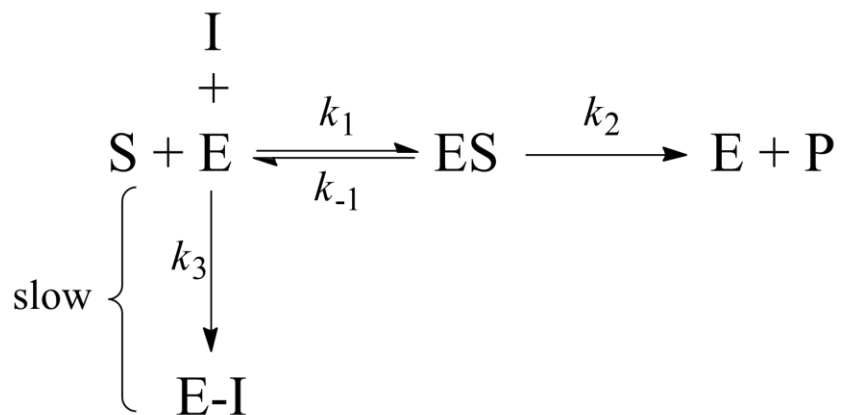
Počasna vezava ligandov - protitelesa

Vezavne lastnosti protiteles lahko optimiziramo *in vitro*.

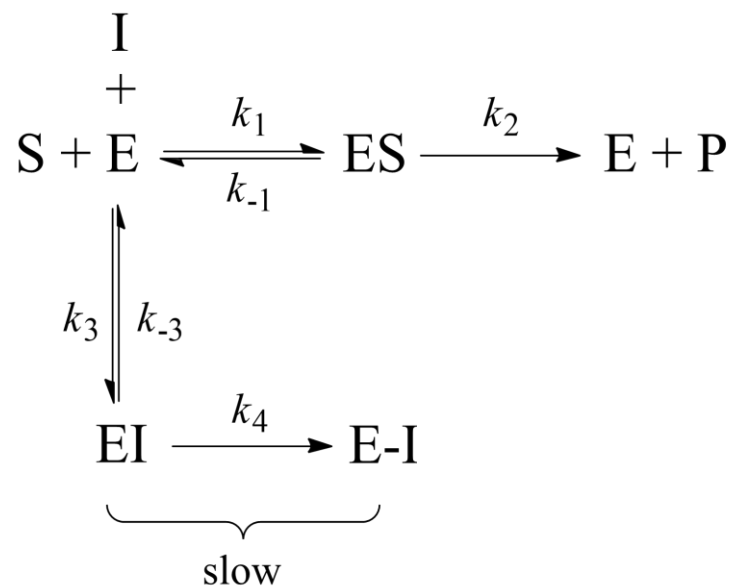

Počasna inaktivacija encimov

Je analogna počasni inhibiciji.

v enem koraku
(nespecifična inaktivacija)

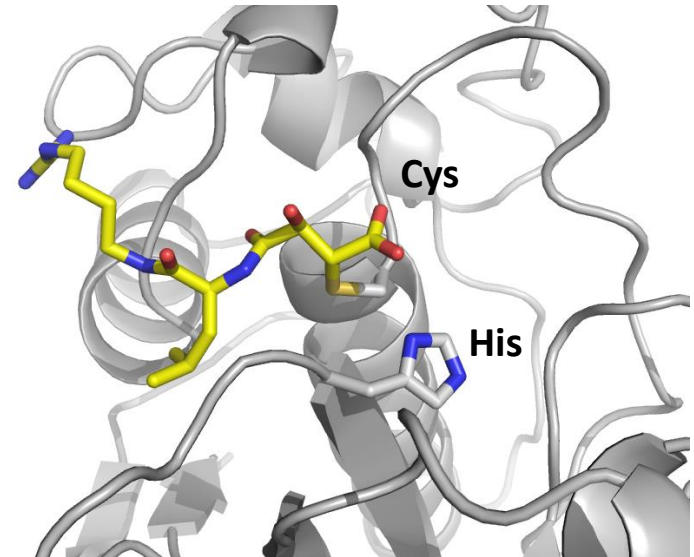
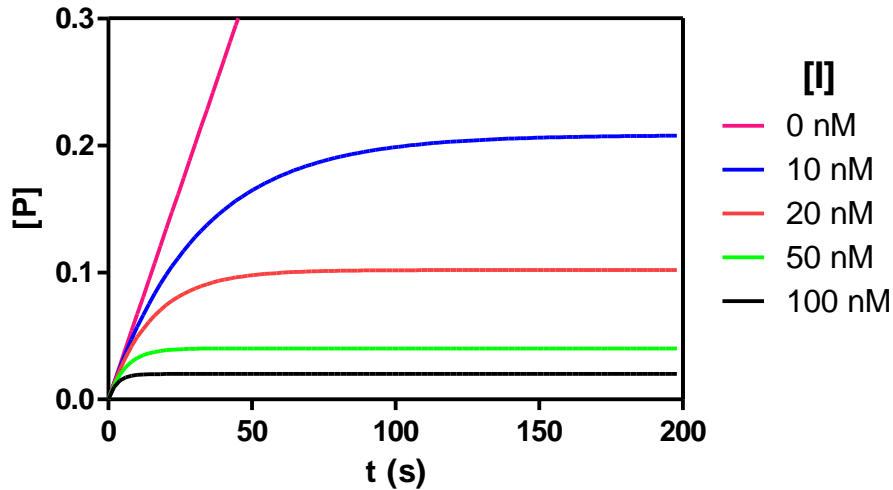
v dveh korakih
(specifična inaktivacija)

$$[P] = \frac{v_z}{k} (1 - e^{-kt})$$

Počasna inaktivacija encimov

Izpeljava enačb in obdelava podatkov je analogna počasni inhibiciji.

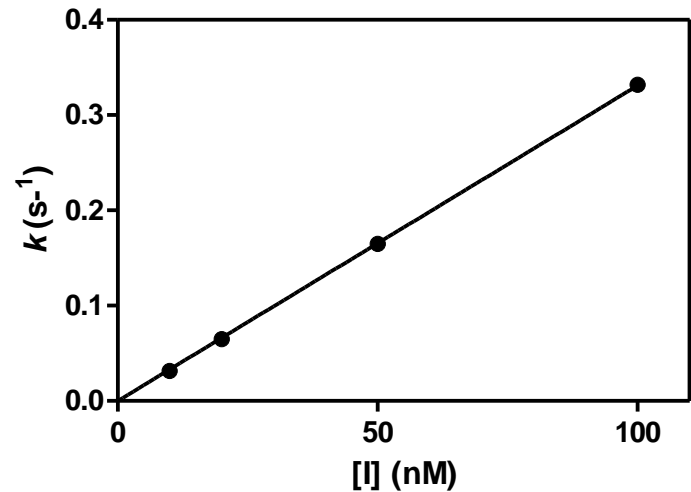
Mehanizem v enem koraku:

$$[P] = \frac{v_z}{k} (1 - e^{-kt})$$

$$k = \frac{k_3}{1 + \sigma} [I]_t$$

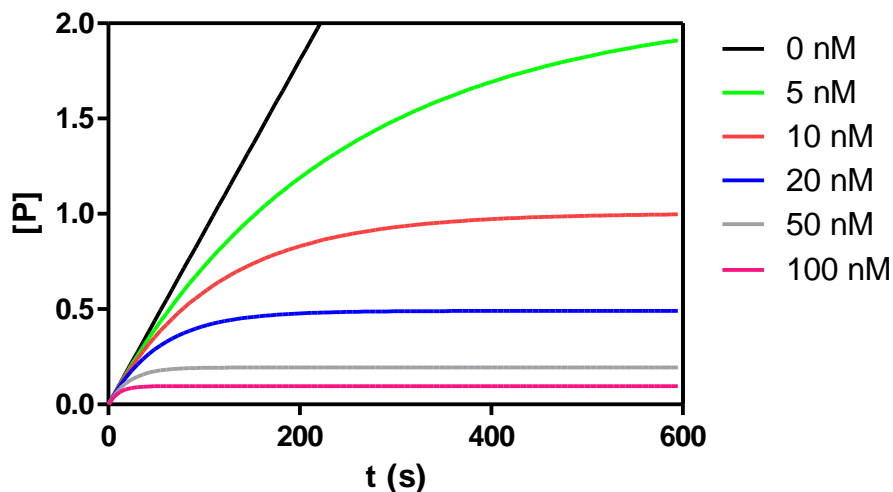
$$v_z = v_0$$

Počasna inaktivacija encimov

Izpeljava enačb in obdelava podatkov je analogna počasni inhibiciji.

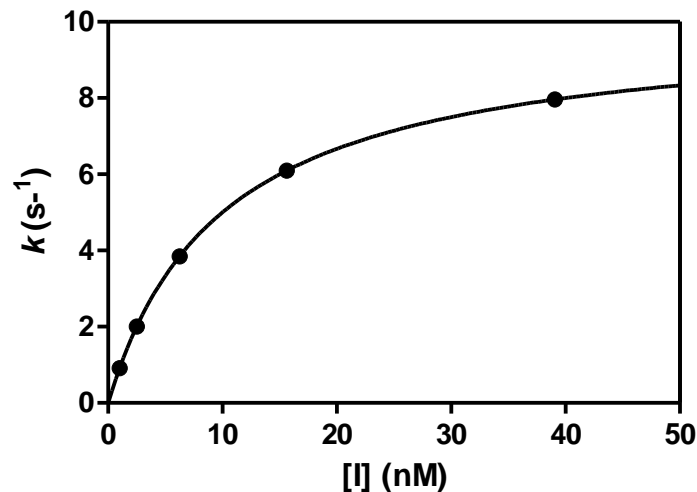
Mehanizem v dveh korakih:

$$[P] = \frac{v_z}{k} (1 - e^{-kt})$$

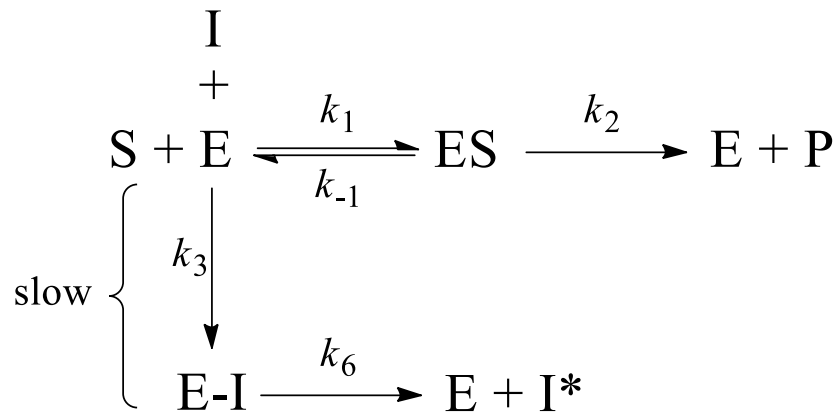
$$k = k_{-4} + \frac{k_4 \frac{[I]}{K_i}}{1 + \sigma + \frac{[I]}{K_i}}$$

$$v_z = \frac{v_0(1 + \sigma)}{1 + \sigma + \frac{[I]}{K_i}}$$

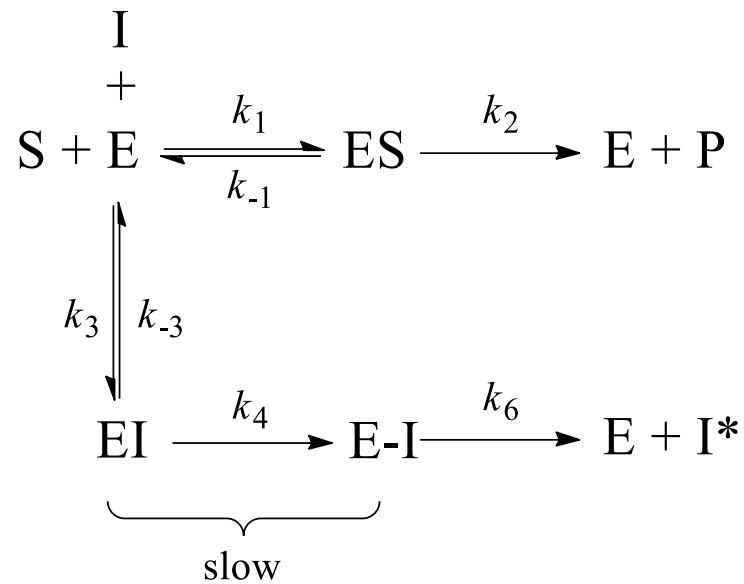

Počasna inaktivacija encimov

Lahko pride do reaktivacije encima.

v enem koraku
(nespecifična inaktivacija)

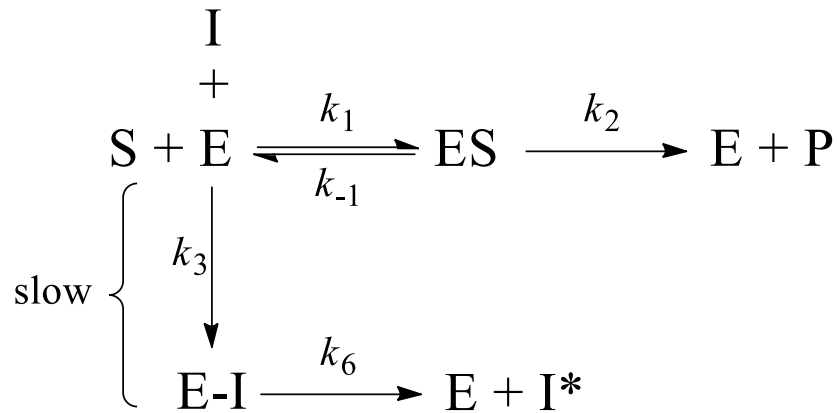

v dveh korakih
(specifična inaktivacija)

$$[P] = v_{\infty}t + \frac{v_z - v_{\infty}}{k} (1 - e^{-kt})$$

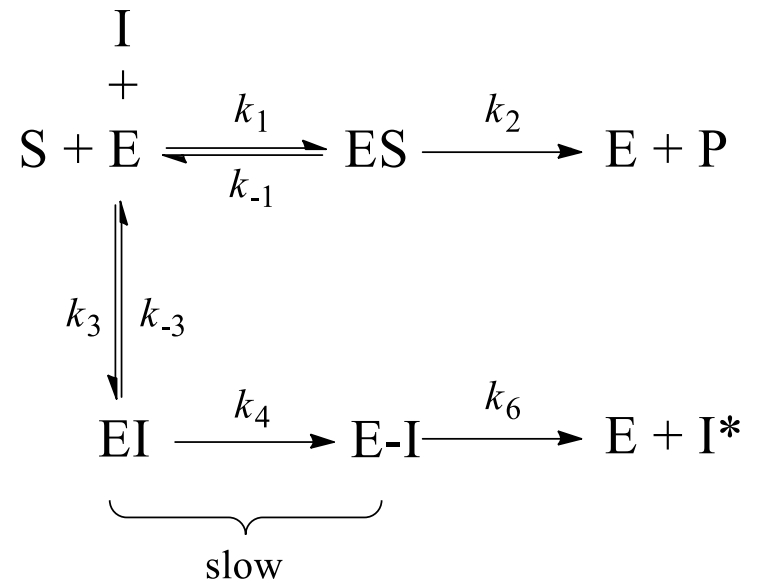
Počasna inaktivacija encimov

Lahko pride do reaktivacije encima.

$$k = k_6 + \frac{k_3}{1 + \sigma} [I]$$

$$v_\infty = \frac{v_0(1 + \sigma)}{1 + \sigma + \frac{k_3}{k_6} [I]}$$

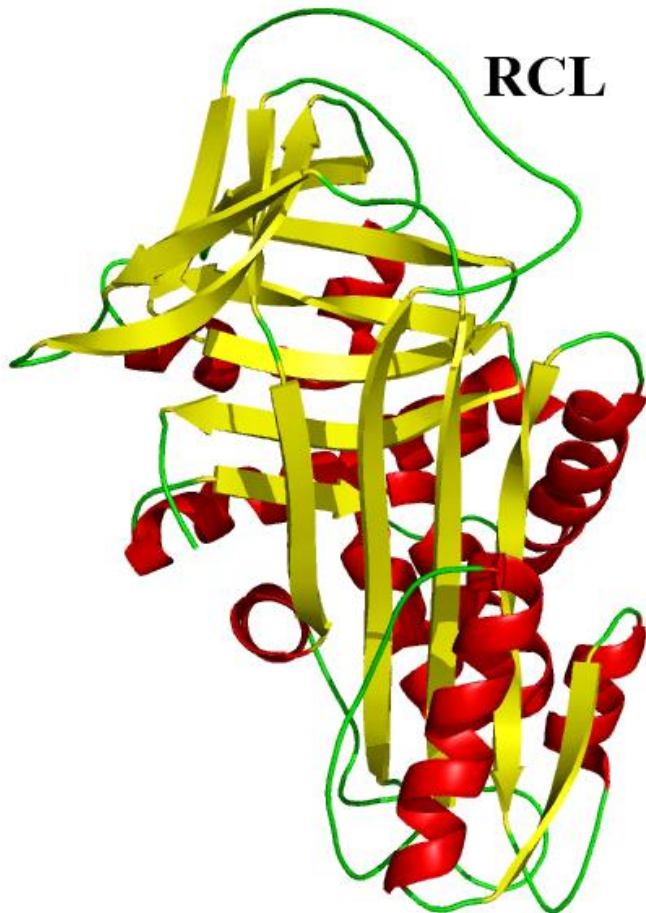
$$k = k_6 + \frac{k_4 \frac{[I]}{K_i}}{1 + \sigma + \frac{[I]}{K_i}}$$

$$v_\infty = \frac{v_0(1 + \sigma)}{1 + \sigma + \left(1 + \frac{k_4}{k_6}\right) \frac{[I]}{K_i}}$$

Počasna inaktivacija encimov

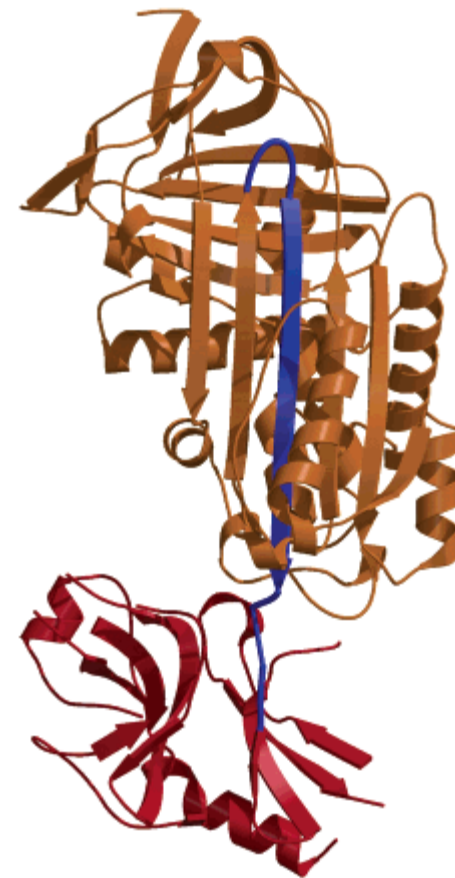
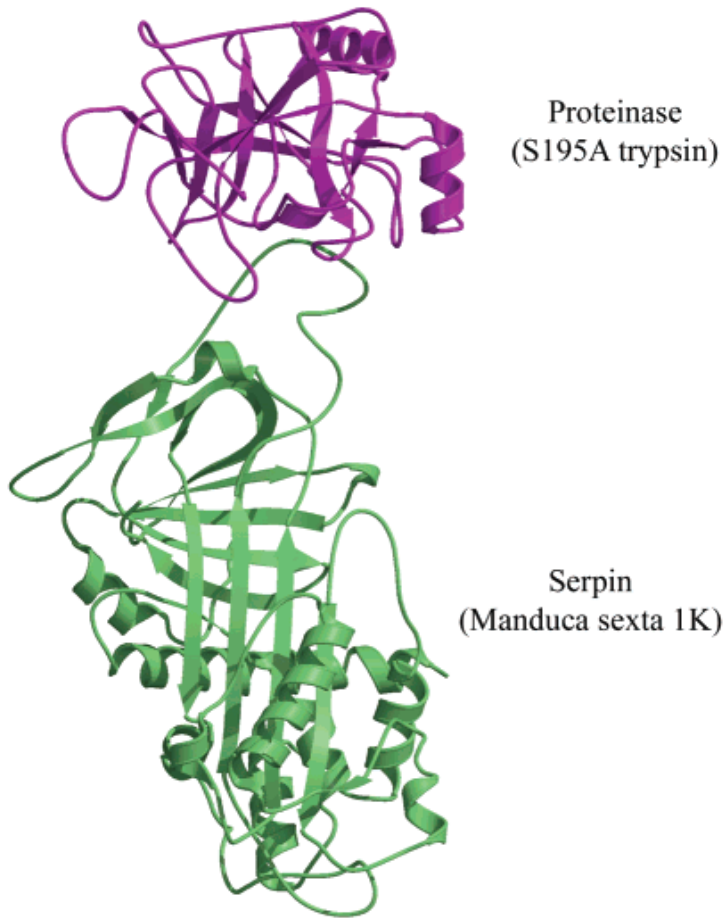
Primer: **serpini** – inhibitorji serinskih peptidaz

Reactive Center Loop interagira z aktivnim mestom peptidaze. Lahko tvori nekovalenten ali kovalenten kompleks. Pri tvorbi kovalentnega kompleksa pride do cepitve in konformacijske spremembe serpina.

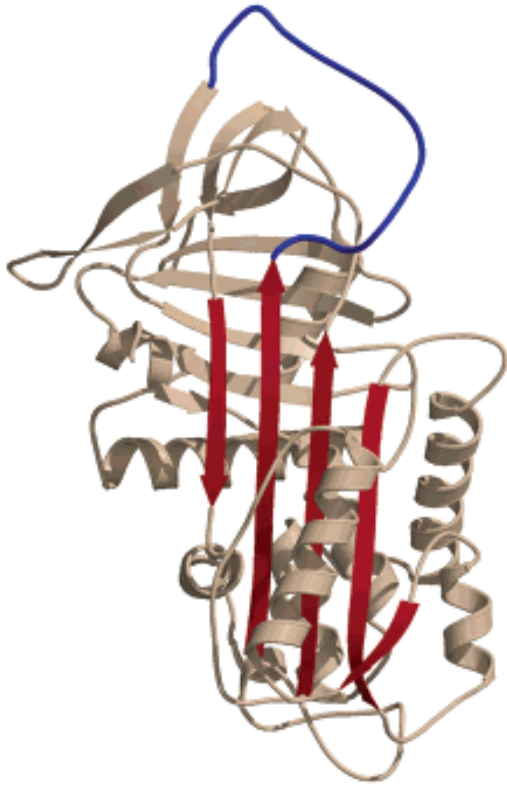
Počasna inaktivacija encimov

Primer: **serpini** – inhibitorji serinskih peptidaz

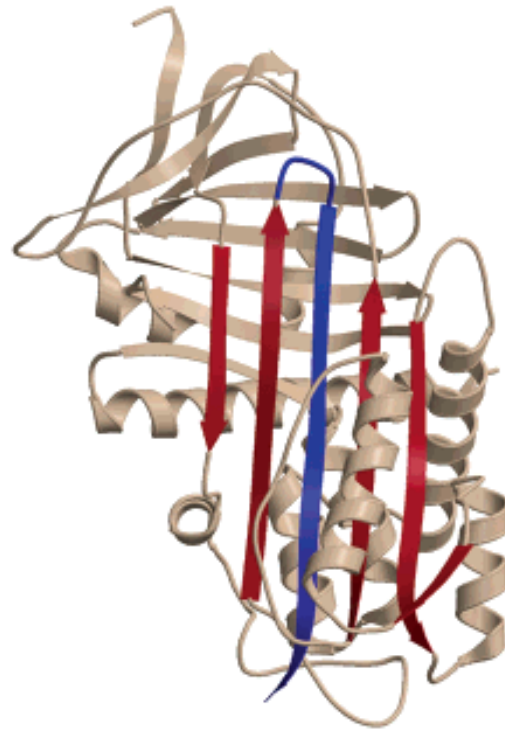

Počasna inaktivacija encimov

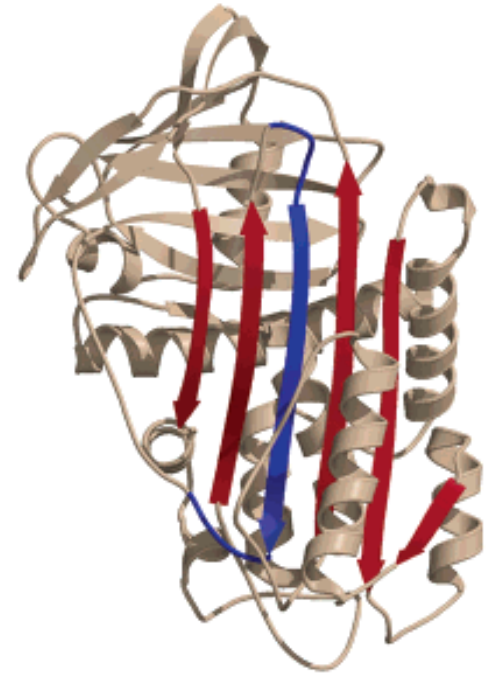
Primer: **serpini** – inhibitorji serinskih peptidaz

**Native
(single chain)**

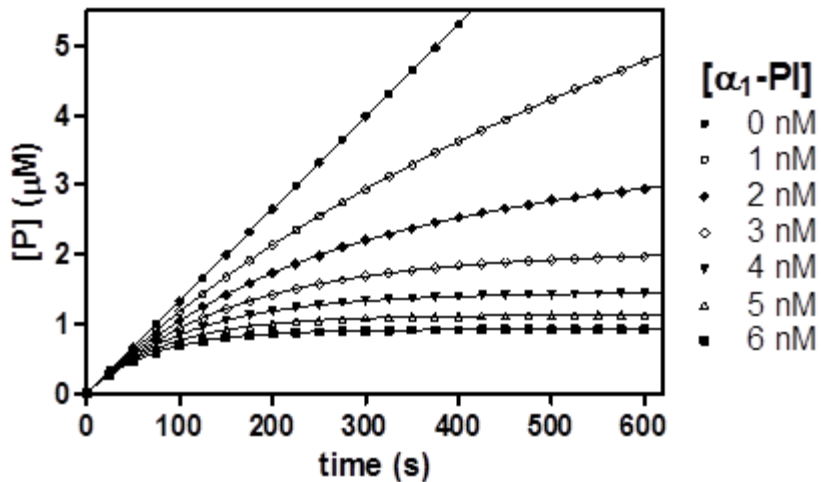
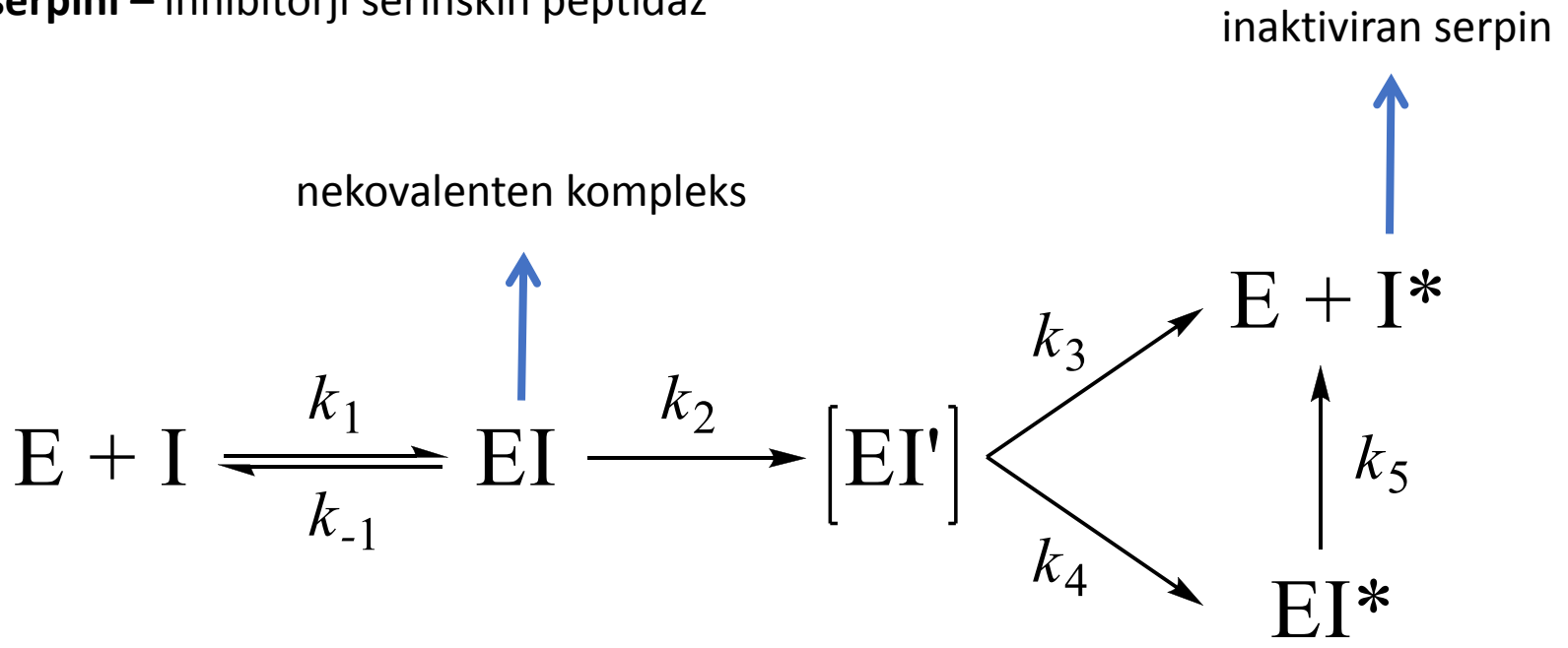
**Cleaved
(two chain)**

**Latent
(single chain)**

Počasna inaktivacija encimov

Primer: **serpini** – inhibitorji serinskih peptidaz

Stehiometrija inhibicije: $SI = \frac{k_3 + k_4}{k_4}$